

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
UNSKO SANSKI KANTON
KANTONALNI SUD BIHAĆ
Broj 01 0 K 007646 13 K
Bihać, 04.07.2014.godine

Pravosnažno 18.05.2015. godine u odnosu na optuženog
Begić Huseina.
Presudom Vrhovnog suda F BiH broj 01 0 K 007646 14 Kž
od 18.05.2015. godine prvostepena presuda potvrđena u
odnosu na optuženog Begić Huseina, dok je u odnosu na
optužene Anadolac Muhameda i Kovačević Safeta presuda
ukinuta i predmet u tom dijelu vraćen na ponovno suđenje.
U ostalom dijelu prvostepena presuda ostaje neizmjenjena.
U odnosu na optužene Ljubijankić Abida i Hafurić
Sabahudina nije uložena žalba.

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Kantonalni sud u Bihaću u vijeću sastavljenom od sudija Hodžić Fikreta kao predsjednika vijeća, Pušac Vojislava i Rekić - Midžić Edite kao članova vijeća, sa zapisničarem Husarević Fatimom, u krivičnom predmetu protiv optuženih Kovačević Safeta, Anadolac Muhameda, Ljubijankić Abida i Hafurić Sabahudina, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) i b) u vezi sa članom 29. i članom 180. stav 1. KZ BiH te optuženog Begić Huseina zbog krivičnog djela iz člana 175. tačka a) i b) u vezi sa članom 180. stav 2. KZ BiH, postupajući po optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj T 20 0 KTRZ 000 5049/07 od 15.02.2013. godine, nakon glavnog i javnog pretresa održanog dana 04.07.2014. godine u prisutnosti kantonalnog tužioca Kapić Adnana, optuženog Begić Huseina, njegova branioca po službenoj dužnosti, advokata Veladžić Hasana, optuženog Kovačević Safeta, njegova branioca po službenoj dužnosti, advokata Mušić Huseina, optuženog Anadolac Muhameda, njegova branioca po službenoj dužnosti, advokata Čavkić Ermine, optuženog Ljubijankić Abida, njegova branioca po službenoj dužnosti, advokata Kadić Ibrahima i optuženog Hafurić Sabahudina te njegova branioca po službenoj dužnosti advokata Bajramović Alage, dana 09.07.2014. godine donio je i javno objavio

P R E S U D U

I

Optuženi KOVAČEVIĆ SAFET zv.“Papo“, sin A. i majke A. rođene H., rođen 18.09.1973. godine u B., naselje V. gdje i prebiva, JMB ..., po nacionalnosti ..., državljanin ... i ..., pismen sa završenom OŠ, oženjen, otac troje djece, ne zaposlen, slabog imovnog stanja, osuđivan ..., nalazio se u pritvoru od 25.10.2012. godine do 30.05.2013. godine

K R I V J E

Što je:

Za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i oružanog sukoba između Vojske Republike Srpske i Armije R BiH zajedno sa drugim pripadnicima A R BiH postupajući suprotno članu 3. i članu 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949. godine kao pripadnici 5. Bataljona vojne policije V Korpusa Armije R BiH, namjerno nanosili snažne tjelesne i duševne bolove i patnje, povrede tijela i zdravlja, ratnim zarobljenicima pripadnicima Vojske Republike Srpske

Tako što je:

Dana 11.03.1995. godine, u svojstvu vojnog policajaca prilikom izvršenja Naredbe pretpostavljene komande V korpusa ARBiH SP broj 07-1/202-I od 10.03.1995. godine, o realizaciji razmjene ratnih zarobljenika VRS, koji su se nalazili pod kontrolom V Korpusa, zajedno sa drugim pripadnicima 5. Bataljona vojne policije učestvovao u sprovođenju 31 ratnog zarobljenika među kojima D. D., G. M., P. M., K. S., G. R., T. N., Z. Z., M. S., D. T., K. D., K. L., P. P., J. A., M. M., P. R., Z. T., R. J., J. B., J. LJ., K. G., K. P., G. M.1, A. S., K. D.1, P. P.1 i dr. sa lokacija sabirnih centara u krugu preduzeća „R.“ u C. zatvora „L.“ u B. i kasarne „A. B.“ u B., čiji je prevoz vršen autobusom kojim je upravljao H. H., tako što su im po ulasku u autobus najprije na oči stavili platnene poveze, zatim im naredili da ruke drže na leđima a glave u pognutom položaju, te ih prisilili da sjednu na patos autobusa, da bi tokom vožnje na relaciji od C. do B. i dalje od B. do graničnog prelaza I., koja je trajala znatno duže od uobičajene kojom prilikom je od vozača zahtjevano da vozi sporije, nečovječno postupao prema ratnim zarobljenicima, namjerno im nanoseći snažne tjelesne i duševne bolove i patnje, povrede tijela i zdravlja, tako što ih je tukao policijskom palicom, zadajući im udarce po različitim dijelovima tijela a sa drugim pripadnicima 5. Bataljona vojne policije, prisiljavao ih da pjevaju pjesmu „Bosno moja“ i da na pitanje policajaca „čija je ovo zemlja“ u jedan glas odgovaraju „Turska“ te da uzvikuju muslimanski ratnički poklič „Tekbir - Allahu Ekber“, upozoravajući ih da ne podižu glavu, pa je takvo premlaćivanje trajalo gotovo cijelom dužinom vožnje do mjesta J. K. kod naselja I., gdje je nakon toga dogovorena razmjena između predstavnika Vojske Republike Srpske i predstavnika V Korpusa A R BiH.

Čime je počinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog KZ SFRJ, pa se primjenom istog zakonskog propisa i uz primjenu odredaba člana 41. stav 1., 42. tačka 2. i 43. stav 1. tačka 1. istog Zakona

OSUĐUJE

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 1 (JEDNE) GODINE I 6 (ŠEST) MJESECI.

U smislu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženom se uračunava vrijeme provedeno u pritvoru počev od 25.10.2012. godine do 30.05.2013. godine.

U smislu člana 202. stav 4. ZKP-a FBiH optuženi se oslobađa dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka.

U smislu člana 212. stav 3. ZKP-a FBiH oštećeni: G. R., P. P., K. D., K. L., G. M., K. P., A. S., K. D.1, D. T., D. D., J. A., J. LJ., G. M., Z. M., P. P.1 i T. N. se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuju na parnični postupak.

II

Optuženi:

1. Begić Husein sin R. i majke F. rođene R., rođen 22.01.1964. godine u B., nastanjen u C. ulica ..., JMB ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., pismen sa završenom SSS, po zanimanju stolar, slabog imovnog stanja, oženjen, otac troje punoljetne djece, neosuđivan, brani se sa slobode,

2. Anadolac Muhamed sin R. i majke H. rođene P., rođen 29.07.1972. godine u B., gdje i prebiva ulica ..., JMB ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., pismen sa završenom SSS, po zanimanju ugostiteljski radnik, oženjen, otac dvoje mlđb. djece, slabog imovnog stanja, neosuđivan, brani se sa slobode,

3. Ljubijankić Abid sin J. i majke K. rođene H., rođen 15.10.1969. godine u C., sa prebivalištem u B., ..., JMB ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., pismen sa završenom SSS, po zanimanju ugostitelj-penzioner, oženjen, otac dvoje mlđb. djece, slabog imovnog stanja, neosuđivan, brani se sa slobode

4. Hafurić Sabahudin sin H. i majke Đ. rođene I., rođen 08.05.1972. godine u B., gdje i prebiva ulica ..., JMB ..., po nacionalnosti ..., državljanin ..., pismen sa završenom SSS – ugostiteljski tehničar, ..., oženjen, otac dvoje mlđb. djece, slabog imovnog stanja, neosuđivan, brani se sa slobode

u smislu člana 299. tačka c) ZKP-a F BiH

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBE

Da su:

Za vrijeme rata u Bosni i Hercegovini i oružanog sukoba između Vojske Republike Srpske i Armije R BiH zajedno sa drugim pripadnicima A R BiH postupajući suprotno članu 3. i članu 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949. godine kao pripadnici 5. Bataljona vojne policije V Korpusa Armije R BiH, namjerno nanosili snažne tjelesne i duševne bolove i patnje, povrede tijela i zdravlja, ratnim zarobljenicima pripadnicima Vojske Republike Srpske

Tako što su:

Dana 11.03.1995. godine, Muhamed Anadolac, Abid Ljubijankić i Sabahudin Hafurić u svojstvu vojnih policajaca a Husein Begić zv. „H.“ u svojstvu komandira voda u drugoj četi 5. bataljona vojne policije, prilikom izvršenja Naredbe pretpostavljene komande V korpusa ARBiH SP broj 07-1/202-I od 10.03.1995. godine, o realizaciji razmjene ratnih zarobljenika VRS, koji su se nalazili pod kontrolom V Korpusa, učestvovali u sprovođenju 31. ratnog zarobljenika među kojima D. D., G. M., P. M., K. S., G. R., T. N., Z. Z., M. S., D. T., K. D., K. L., P. P., J. A., M. M., P. R., Z. T., R. J., J. B. R., J. LJ., K. G., K. P., G. M.1, A. S., K. D.1, P. P.1 i dr. sa lokacija sabirnih centara u krugu preduzeća „R.“ u C. zatvora „L.“ u B. i kasarne „A. B.“ u B., čiji je prevoz vršen autobusom kojim je upravljao H. H., tako što su im

po ulasku u autobus najprije na oči stavile platnene poveze, zatim im naredili da ruke drže na leđima a glave u pognutom položaju, te ih prisilili da sjednu na patos autobusa, da bi tokom vožnje na relaciji od C. do B. i dalje od B. do graničnog prelaza I., koja je trajala znatno duže od uobičajene kojom prilikom je od vozača zahtjevano da vozi sporije, nečovječno postupali prema ratnim zarobljenicima, namjerno im nanoseći snažne tjelesne i duševne bolove i patnje, povrede tijela i zdravlja, tako što su ih tukli policijskim palicama, kundacima pušaka, rukama i nogama, zadajući im udarce po različitim dijelovima tijela, a istovremeno ih prisiljavali da pjevaju pjesmu „Bosno moja“ i da na pitanje policajaca „čija je ovo zemlja“ u jedan glas odgovaraju „Turska“ te da uzvikuju muslimanski ratnički poklič „Tekbir - Allahu Ekber“, upozoravajući ih da ne podižu glavu, dok je Husein Begić zv. „H.“ od strane pretpostavljenih u 5. bataljonu vojne policije, prethodno određen za komandira grupe od 15-tak navedenih vojnih policajaca koji su vršili sprovođenje ratnih zarobljenika i civila pa time i odgovoran za zakonito postupanje vojnih policajaca kojima je komandovao a u skladu sa Pravilom za rad vojne policije OS R BiH, propustio da preduzme nužne i razumne mjere da spriječi njemu podređene Muhameda Anadolca, Abida Ljubijankića, Sabahudina Hafurića, Safeta Kovačevića i druge pripadnike iz te grupe da vrše njihovo fizičko i psihičko zlostavljanje, iako je znao da se navedeni policajci spremaju da preduzmu takve radnje, što su u njegovom prisustvu i činili, pa je takvo premlaćivanje trajalo gotovo cijelom dužinom vožnje do mjesta J. K. kod naselja I., gdje je nakon toga dogovorena razmjena između predstavnika Vojske Republike Srpske i predstavnika V Korpusa A R BiH.

Čime bi, Muhamed Anadolac, Abid Ljubijankić i Sabahudin Hafurić počinili krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačke a) i b) u vezi sa članom 29. a sve u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH, a optuženi Begić Husein krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) i b) u vezi sa članom 180. stav 2. KZ BiH.

U smislu člana 203. stav 1. ZKP-a F BiH, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

U smislu člana 212. stav 4. ZKP.a F BiH, oštećeni G. R., P. P., K. D., K. L., G. M., K. P., A. S., K. D.1, D. T., D. D., J. A., J. LJ., G. M.1, Z. M., P. P.1 i T. N. se sa imovinskopравnim zahtjevom upućuju na parnični postupak.

O b r a z l o ž e n j e

Tužilaštvo Bosne i Hercegovine pod brojem T 20 0 KTRZ 000 5049 07 dana 15.02.2013. godine, podiglo je optužnicu protiv Kovačević Safeta, Anadolac Muhameda, Ljubijankić Abida i Hafurić Sabahudina, stavljajući im na teret izvršenje krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) i b) u vezi sa članom 29. te članom 180. stav 1. KZ BiH te optuženog Begić Huseina, zbog krivičnog djela ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) i b) u vezi sa članom 180. stav 2. KZ BiH.

Nakon potvrđivanja optužnice, Sud Bosne i Hercegovine rješenjem broj S1 1 K 011475 13 KRO od 26.03.2013. godine vođenje krivičnog postupka protiv optuženih prenio je na Kantonalni sud u Bihaću, kao mjesno nadležan.

Kantonalni tužilac je na pretresu održanom dana 04.07.2014. godine, izvršio određenu činjeničnu modifikaciju izreke optužnice na način što je pored već navedenih imena ratnih zarobljenika dodao i imena J. L.J., K. G., K. P., G. M., A. S., K. D. i P. P., za koje je tokom dokaznog postupka utvrđeno da su kao ratni zarobljenici razmjenjeni dana 11.03.1995.godine.

Tokom dokaznog postupka provedeni su dokazi saslušanjem svjedoka optužbe G. R., P. P., K. D., K. L., G. M., K. P., A. S., Z. M., K. D.1, D. T., D. D., J. A., J. L.J., G. M., Z. Z., P. P.1, T. N., I. M., F. J., M. S., M. DŽ., H. A., M. DŽ., F. Š., H. H., M. I., Š. S., T. E., na prijedlog odbrane optuženog Begić Huseina saslušani su svjedoci K. E. i B. DŽ., na prijedlog odbrane optuženog Hafurić Sabahudina saslušani su svjedoci K. S., L. A. i M. F., na prijedlog odbrane optuženog Kovačević Safeta saslušani su svjedoci S. H. i S. M., saslušan je vještak forenzičke struke Stupar Mladen, vještak neuropsihijatar dr. Lazarević Zorica, na prijedlog odbrane optuženog Hafurić Sabahudina saslušan je vještak kriminalističke struke Kundalić Edin., u spis su kao dokaz uvedeni materijalni dokazi optužbe i to: nalaz i mišljenje ratne kirurgije P., nalaz i mišljenje ljekara specijaliste te ocjena ljekarske komisije za K. L., nalaz i mišljenje ratne kirurgije P. te nalaz i mišljenje ljekara specijaliste i nalaz psihologa za G. M., nalaz i mišljenje opšte bolnice P. za Z. Z., otpusna lista za fizikalnu medicinu, rehabilitaciju i reumatologiju I. od 02.06.1995. godine na ime J. A., nalaz i mišljenje ratne kirurgije P. i izvještaj doktora specijaliste od 12.03.1995. godine za P. P., nalaz i mišljenje ljekarske komisije od 06.05.1995. godine te nalaz i mišljenje psihološke klinike D. od 22.11.1995. godine na ime K. D., video snimak kojeg je sačinio svjedok Z. M. i koji je dobrovoljno predao istražiteljima SIP-e 19.06.2012. godine, izvještaj o vještačenju video snimka i sačinjavanju foto-dokumentacije od strane Agencije za forenzička ispitivanja i vještačenja, akt kancelarije za traženje nestalih i zarobljenih lica Republike Srpske sa pratećom dokumentacijom i video snimkom razmjene RZ od 11.03.1995. godine, akt komadanta kasarne „A. B.“ POV broj ... od .... godine, akt komadanta V Korpusa POV broj ... od ....godine o priznanju položaja ratnih zarobljenika, akt SC za RZ 503. Brdske brigade POV broj ... od ....godine, akt komadanta V Korpusa POV broj ... od ....godine, rješenje o priznavanju statusa ratnih zarobljenika, akt komadanta V Korpusa POV broj ... od ....godine sa spiskom ratnih zarobljenika, spisak ratnih zarobljenika koji se nalaze u SCZR „A. B.“, akt komadanta V Korpusa POV broj ... od ....godine o priznanju položaja ratnih zarobljenika, akt načelnika OSVB V Korpusa SP broj 03/1042-7 od 15.11.1994.godine, naredba komadanta V Korpusa SP broj ... od ....godine, snimak razmjene ratnih zarobljenika koja je izvršena dana 11.03.1995. godine između V Korpusa AR BiH i VRS u mjestu I. sa zapisnikom o preuzimanju navedenog snimka iz Armijskog deopa od 01.02.2012. godine, karton vozača za optuženog Kovačević Safeta, karton vozača i karton lične karte za optuženog Ljubijankić Abida, karton vozača za optuženog Hafurić Sabahudina, karton vozača za optuženog Anadolac Muhameda, karton vozača za optuženog Begić Huseina, jedinični i matični karton za optužene Kovačević Safeta i Anadolac Muhameda, matični karton za optužene Ljubijankić Abida i Hafurić Sabahudina, Vob 8 za optuženog Kovačević Safeta, Vobovi 8 za optuženog Hafurić Sabahudina, personalni karton oficira Begić Huseina, spisak pripadnika petog bataljona vojne policije V Korpusa od 21.06.1995. godine, izvod iz kaznene evidencije za optuženog Kovačević Safeta, izvode iz kaznene evidencije za optužene Begić Huseina, Anadolac Muhameda, Ljubijankić Abida i Hafurić Sabahudina, izvještaj predsjednika komisije za razmjenu ratnih zarobljenika i tijela poginulih broj 04/3-13 od 12.03.1995. godine, naredba o primjeni pravila Međunarodnog ratnog prava u oružanim snagama R BiH, pravilo službe u Armiji R BiH, pravilo za rad vojne policije, Odl. Predsjedništva R BiH o proglašenju ratnog stanja, (Sl. list R BiH broj 7/52), Odl. Predsjedništva R BiH o ukidanju ratnog stanja (Sl. R BiH broj 50/95), u spis su kao dokaz uvedeni zapisnik o saslušanju svjedoka T. E. pred Tužilaštvom BiH od 12.11.2012. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka

M. I. pred Tužilaštvom BiH od 21.11.2011. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka H. H. pred tužilaštvom BiH od 23.03.2012. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka H. A. pred Tužilaštvom BiH od 15.10.2012. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. DŽ. pred Tužilaštvom BiH od 16.03.2012. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. DŽ. pred Tužilaštvom BiH od 05.11.2012. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka F. J. pred Tužilaštvom BiH od 04.01.2013. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. S. pred tužilaštvom BiH od 03.12.2011. godine, zapisnik o saslušanju svjedoka M. S. pred Tužilaštvom BiH od 30.01.2013. godine, nalaz i mišljenje vještaka kriminalističke struke Kundalić Edina, na prijedlog odbrane optuženog Ljubijankić Abida u spis je uložen predmet Okružnog vojnog suda u Bihaću broj IK 125/95 koji je pravomoćno okončan protiv optuženog Ljubijankić Abida, uvjerenje komande 5. Korpusa Armije R BiH od 15.04.1995. godine o završnom kursu Begić Huseina za obuku starješine-komandira vodova, nalaz i mišljenje vještaka Č. S. o procjeni porodične kuće optuženog Kovačević Safeta sa izvodom iz zemljišne knjige i izvodom prepisa posjedovnog lista vezano za nekretnine vlasništvo optuženog Kovačević Safeta, akt Federalnog ministarstva za pitanje boraca, invalida obrambeno – oslobodilačkog rata broj 07-3-1942.1/13 od 03.01.2014. godine o vojnoj evidenciji za optuženog B. DŽ. i Č. DŽ., materijalne dokaze optuženog Anadolac Muhameda i to izvod iz matične knjige rođenih za sestru optuženog Lj. S. i brata Anadolac Mehmeda, ovjerenu izjavu koju su dali roditelji optuženog A. R. i A. H., medicinsku dokumentaciju o zdravstvenom stanju optuženog Hafurić Sabahudina i to otpusno pismo Kantonalne bolnice dr. Irfan Ljubijankić odjel neuropsihijatrija od 20.09.2013. godine od 09.12.2013. godine, i 02.06.2014. godine, uvjerenje o pogibiji borca K. I. dana 07.03.1995. godine broj VJ 6094 Bihać broj 110-02-105 od 26.09.1995. godine, Rješenje Okružnog vojnog suda u Bihaću broj Kri 29/95 od 13.01.1995. godine o određivanju pritvora optuženom Kovačević Safetu, uvjerenje Ministarstva odbrane od 25.01.2007. godine o pripadnosti optuženog Kovačević Safeta u oružanim snagama R BiH, te nalaz ocjena i mišljenje vojno liječničke komisije VP 4848 o sposobnosti za vojnu službu.

Na pretresu održanom dana 09.01.2014. godine, prilikom saslušanja svjedoka optužbe F. J., sud je donio odluku da se ovom svjedoku prikaže kompletan video snimak sa DVD-a a ne fragmenti, kako je to učinjeno prilikom njegovog saslušanja u istrazi. To iz razloga što je ovaj svjedok tokom ratnih dešavanja bio komandir 2. čete bataljona vojne policije (u daljem tekstu BVP), činjenice da je njegova jedinica učestvovala u sprovođenju ratnih zarobljenika, da je on poznao vojne policajce koji su učestvovali u sprovođenju a samim tim svojim iskazom mogao je doprinijeti rasvjetljavanju svih odlučnih činjenica vezanih za DVD snimak.

Na pretresu održanom dana 07.02.2014. godine, nakon što je pregledom DVD snimka utvrdio da je svjedok M. DŽ. u svojstvu vojnog policajca učestvovao u sprovođenju ratnih zarobljenika, sud je u smislu člana 98. stav 5. ZKP-a FBiH ovom svjedoku za vrijeme trajanja saslušanja, za savjetnika odredio advokata Mešić Mirsada, obzirom da je bilo očito da interesi ovog svjedoka ne mogu biti zaštićeni na drugi način. Nakon što je svjedok M. DŽ. u prisustvu advokata Mešić Mirsada na pretresu koji je održan dana 28.02.2014. godine potvrdio da je prilikom razmjene ratnih zarobljenika bio prisutan u autobusu, sud je prihvatio prijedlog advokata Mešić Mirsada da svjedok M. DŽ. ne odgovara na postavljena pitanja, jer je bilo očito da bi na taj način mogao sebe izložiti krivičnom gonjenju.

Na pretresu održanom dana 28.02.2014. godine, sud nije prihvatio prijedlog odbrane optuženog Kovačević Safeta da se odbije prijedlog tužioca za saslušanje svjedoka Š. S., iz razloga što ovaj svjedok nije učestvovao u razmjeni ratnih zarobljenika. Naime, sama

činjenica da ovaj svjedok kao pripadnik BVP nije učestvovao u sprovođenju ratnih zarobljenika, apriori ga ne isključuje da da iskaz o činjenicama koje su njemu poznate, a odnose se na dešavanja u autobusu i radnje izvršenja koje se optuženom Kovačević Safetu stavljaju na teret.

Na pretresu održanom dana 20.06.2014. godine, sud je odbio prijedlog odbrane optuženih da se iz spisa kao nezakonit dokaz izdvoji DVD sa snimkom razmjene ratnih zarobljenika koja je izvršena dana 11.03.1995. godine između pripadnika 5.Korpusa Armije BiH i vojske Republike Srpske u mjestu I. Naime, radi se o snimku koji je dana 01.02.2012. godine pribavljen iz arhivskog depoa Armije R BiH, na osnovu odobrenja Ministarstva odbrane BiH broj: 13-04-1-118-22/08, uz zapisnik o preuzimanju, u kojem se navodi da se sadržaj presnimljenog materijala odnosi na kasetu broj 133 „H.“ i da sadržaj prikazuje razmjenu 31 živog zarobljenika i 3 mrtva na lokaciji „J. K.“ od 11.03.1995. godine. O ovom snimku izjašnjavali su se kako ratni zarobljenici, pripadnici vojske Republike Srpske koji su razmjenjeni, pripadnici 5.Korpusa Armije R BiH koji su učestvovali u razmjeni, tako i optuženi, koji prilikom davanja svog iskaza nisu doveli u pitanje autentičnost DVD sinimka.

Na pretresu održanom dana 20.06.2014. godine odbijen je prijedlog odbrane optuženih da se pročita iskaz Č. DŽ. kojeg je on dao na zapisnik u fazi istrage dana 12.03.2012. godine u predmetu broj KT RZ-117/07. Naime, iz stanja spisa te prijedloga dokaza na kojima se temelji optužnica, nije se moglo utvrditi da je Č. DŽ. saslušan u ovom predmetu, a niti je u optužnici predložen da se sasluša na glavnom pretresu. Kako je ovaj svjedok u međuvremenu umro, nisu se mogle primjeniti odredbe člana 288. stav 2. ZKP-a F BiH, da se po odluci vijeća zapisnik pročita i koristi kao dokaz na glavnom pretresu.

Nakon provedenih dokaza optužbe i odbrane optuženih, cijeneći svaki dokaz ponaosob i u njihovoj međusobnoj vezi, kako je to i predviđeno odredbom člana 296. stav 2. ZKP F BiH, ovaj sud riješio je kao u izreci a iz slijedećih razloga:

Nije sporno da je u vrijeme kritičnog događaja u Bosni i Hercegovini bilo proglašeno ratno stanje, da su vođene borbe između vojske Republike Srpske i pripadnika Armije BiH na cjelokupnoj teritoriji Bosne i Hercegovine, pa tako i na području tadašnjeg Okruga Bihać, da je bilo zarobljenih boraca i sa jedne i sa druge strane, da su optuženi bili pripadnici 5. Bataljona vojne policije 5.Korpusa Armije R BiH, da je dana 11.03.1995. godine organizirana razmjena ratnih zarobljenika, da je tom prilikom razmjenjen 31 ratni zarobljenik vojske RS među kojima su bili i D. D., G. M., P. M., K. S., G. R., T. N., Z. M., M. S., D. T., K. D., K. L., P. P., J. A., M. M., P. R., Z. T., R. J., J. B., J. LJ., K. G., K. P., G. M.1, A. S., K. D.1 i P. P.1, da su se isti nalazili na lokacijama sabirnih centara u krugu preduzeća „R.“ u C. u zatvoru „L.“ u B. i u kasarni „A. B.“, da je prevoz vršen autobusom kojim je upravljao H. H., da su ratnim zarobljenicima prilikom ulaska u autobus na oči stavljeni platneni povezi, da im je naredeno da ruke drže na leđima a glave u pognutom položaju, da su prisiljeni da sjednu na patos autobusa, da su ratni zarobljenici fizički i psihički maltretirani, da su tučeni policijskim palicama, da su prisiljeni da pjevaju pjesmu „Bosno moja“ i da na pitanje policajaca „čija je ovo zemlja“ odgovaraju „Turska“, da uzvikuju „Tekbir Allahu ekber“, iako su uživali zaštitu u skladu sa članom 3. i 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12.08.1949. godine.

Odluku o proglašenju ratnog stanja na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine dana 20.06.1992. godine donijelo je Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine (Službeni list BiH broj 7/92). Odl. o ukidanju ratnog stanja na teritoriji Republike Bosne i Hercegovine

donijeta je 22.decembra 1995.godine (Službeni list R BiH broj 50/95), iz čega slijedi da je ratno stanje trajalo i u vrijeme kritičnog događaja 11.03.1995. godine kada je izvršena razmjena ratnih zarobljenika.

U skladu sa odlukom o proglašenju ratnog stanja, predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine dana 05.09.1992. godine (Službeni list R BiH broj 15/92) donijelo je naredbu o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u oružanim snagama Republike Bosne i Hercegovine a u skladu sa tom naredbom, na prijedlog Ministra odbrane, Predsjedništvo Republike Bosne i Hercegovine donijelo je i pravilo službe u Armiji Republike Bosne i Hercegovine (Sl. list R BiH broj 11/92).

Rješenjem Komande V Korpusa Armije R BiH broj 07/6/6463-1 od 20.09.1994. godine priznat je status ratnog vojnog zarobljenika: D. D., P. M., M. S., T. N., G. M., Z. M. i B. T., rješenjem broj 07/49-4 od 21.11.1994.godine, priznat je status ratnim zarobljenicima K. P., D. T., K. S., J. Lj., P. P., G. M.1, K. D., K. L. i P. P.1, a rješenjem broj 07/49-5 od 29.12.1994.godine priznat je status ratnim zarobljenicima Đ. N., K. G., J. A., G. R., Z. T., R. J., M. M. i J. B..

Na osnovu naredbe komadanta V Korpusa Armije R BiH broj 07-1/202-1 od 10.03.1995.godine utvrđeno je da će se iz sabirnog centra za ratne zarobljenike radi razmjene koja će se obaviti dana 11.03.1995. godine, izvršiti razmjena ratnih zarobljenika i to: D. D., G. M., P. M., K. S., M. M., P. R., Z. T., R. J., G. R., T. N., Z. Z., M. S., D. T., K. L., P. P., R. Ž., K. D., C. M., R. Z., K. J., G. M.1, K. B., P. P.1, K. P., A. S., J. LJ., J. A., K. G., B. J., K. D.1 i J. B..

Uvidom u akt komisije za razmjenu ratnih zarobljenika i tijela poginulih komande 5. Korpusa broj 04/3-13 od 12.03.1995. godine utvrđeno je da je dana 11.03.1995. godine na punktu UNPROFOR-a između naselja I. i L. P. S. u 13 h održan sastanak sa predstavnicima Republike Srpske na kojem su sa strane 5. Korpusa Armije BiH bili prisutni Š. F., M. S., N. D., M. A. i S. K.. Dalje se navodi da su sa obje strane bili prisutni novinari i snimatelji, da je tom prilikom razmjenjen 31 živi ratni zarobljenik vojske RS, da su predata tri mrtva tijela te da je razmjena protekla bez problema.

Uvidom u naredbu komadanta V Korpusa Armije R BiH broj 07/75/9-1 od 25.11.1994. godine utvrđeno je da je sabirni centar za ratne zarobljenike iz kasarne „A. B.“ u B. izmješten te da je isti organiziran u prostorijama 503. BBR, koje se nalaze u preduzeću „R.“ C., a da je za upravnika tog centra određen K. E..

Da su optuženi Kovačević Safet, Begić Husein, Anadolac Muhamed, Ljubijankić Abid i Hafurić Sabahudin bili pripadnici 5. BVP utvrđeno je na osnovu iskaza komadanta BVP M. S., na osnovu iskaza svjedoka F. J., M. I. i M. DŽ., na osnovu materijalnih dokaza, jediničnih matičnih kartona za optužene, obrazac VOB-8, spiska pripadnika BVP, a tu činjenicu nije osporila niti odbrana optuženih.

Da su između pripadnika V Korpusa Armije BiH i vojske RS u kritičnom periodu vođene borbe u reonu tadašnjeg Okruga Bihać, da su oni kao pripadnici vojske RS zarobljeni, da su imali svojstvo ratnih zarobljenika, da su razmjenjeni dana 11.03.1995. godine, u svojim iskazima potvrdili su svjedoci A. S., D. D., J. A., T. N., K. P., G. R., K. L., G. M., K. D., P. P., D. T., J. LJ., Z. M. i P. P.1.

Tako svjedok A. S. u svom iskazu navodi da je kao pripadnik vojske RS zarobljen dana 13.januara 1995. godine u reonu B. i da je sve vrijeme bio u zatvoru na L., kada je razmjenjen 11.03.1995. godine. Prema navodima ovog svjedoka dok je bio u zatvoru sve je bilo korektno ali ga je iznenadilo ponašanje vojske kada je započeto sa razmjenom. Prilikom ulaska u autobus vezali su mu oči, naređeno mu je da sjede na patos, da ruke stavi na leđa i tokom vožnje od B. do mjesta „J. K.“ koja je trajala oko 40 minuta tukli su ga po nogama i po leđima.

Svjedok D. D. navodi da je kao pripadnik korpusne policije vojske RS zarobljen 12.09.1994. godine a da se prije razmjene nalazio u zatvoru L. Prilikom razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine, odmah su ih počeli tući a pošto je on bio ranjen nije mogao da na pravilan način ispruži nogu, tako da je po toj povređenoj nozi zadobio udarac usljed čega je došlo do krvarenja cjevanice na nozi. Dalje je naveo da su ga najviše tukli po leđima i po ramenima, da je autobus išao sporo i da su on i ostali ratni zarobljenici morali pjevati „Bosno moja lijepa mila“ i druge pjesme.

Svjedok G. R. tvrdi da je zarobljen 08.10.1994. godine i da se neposredno prije razmjene koja je obavljena 11.marta 1995. godine nalazio u prostorijama preduzeća „R.“ u C.. Fizički je zlostavljan nakon zarobljavanja te prilikom vožnje autobusom sa ostalim ratnim zarobljenicima a bilo ih je ukupno 31. Iako nije vidio čime ga tuku, obzirom da je imao vezane oči predpostavlja da je to bilo policijska palica, a bilo je i pjevanja. Od povreda zadobivenih nakon zarobljavanja te prilikom razmjene utvrđena mu je invalidnost 30 % PTSP i 20 % kontuzije grudnog koša.

Svjedok K. L. navodi da je kao pripadnik 2. Banjalučkog korpusa zarobljen 12.11.1994. godine u reonu K. od strane pripadnika 501. SBBR Armije R BiH. Prilikom razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine, stavljeni su im povezi na oči, naređeno im je da sjednu na pod autobusa, tukli su ih palicama, kablovima a on nije mogao vidjeti niti se izjasniti tko ih je tukao. Prilikom ulaska u autobus bio je prisutan K. E. upravnik zatvora koji je vršio prozivku ratnih zarobljenika. Prema navodima ovog svjedoka u autobusu je bio i harmonikaš koji je svo vrijeme svirao.

Svjedok K. D. navodi da je kao pripadnik vojske RS-a zarobljen 11.11.1994. godine od strane vojne policije V Korpusa, da je bio u zatvoru u C. do 11. 03.1995. godine, kada je obavljena razmjena. Prilikom razmjene i ulaska u autobus vezali su im oči, naređeno je da sjednu i stave ruke iza leđa te pognu glavu. Kada je autobus krenuo počelo je udaranje, tukli su ga po leđima i nogama, ne može se izjasniti koliko je dobio udaraca, možda oko 20 i za to vrijeme morali su pjevati „Bosno moja“ i govoriti „Allahu ekber“. Nije mogao vidjeti tko ih tuče jer je imao povez na očima.

Svjedok G. M. ističe da je kao pripadnik Drvarske brigade 2. Krajiškog korpusa zarobljen 20.10.1994. godine, da je jedno vrijeme bio u B. a potom je sproveden u C., u prostorije servisa „Z.“ gdje je bio do trenutka razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine. Nakon ulaska u autobus vezali su im oči te su ih prilikom vožnje mučki tukli, tjerali ih da pjevaju i ono što je proživio nebi poželio ni najvećem neprijatelju. Nakon razmjene zbog povreda koje je zadobio odveden je u Dom zdravlja P. a potom i u D. gdje se liječio.

Svjedok K. P. navodi da je kao pripadnik bataljona Petrovačke brigade vojske RS zarobljen dana 24.10.1994. godine u reonu G.. Od zarobljavanja pa do razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine bio je u zatvoru L.. Prilikom ulaska u autobus vezali su mu oči

a dok je trajala vožnja udarali su ga palicom, kundakom i nogama a on nije mogao vidjeti tko ga je udarao.

Svjedok P. P. u svom iskazu ističe da je kao pripadnik 6. Sanske brigade vojske RS zarobljen dana 25.10.1994. godine i da se do razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine nalazio u sabirnom centru preduzeća „R.“ C.. Prilikom ulaska u autobus vezali su mu oči, on je sjeo na prvo sjedište i odmah je zadobio udarac vojničkom čizmom u predjelu jetre od kog udarca i danas trpi posljedice. Kako je imao povez na očima, nije vidio tko ga udara ali je osjetio udarce po tijelu policijskom palicom a prilikom vožnje naređeno im je i da pjevaju. Ukupno je razmjenjen 31 ratni zarobljenik a nakon razmjene zbog povreda koje je tom prilikom zadobio prevezen je u bolnicu u B. L. gdje je dobivao infuziju i gdje je zadržan na liječenju. Vezano za povrede koje su zadobili ratni zarobljenici vidio je i snimatelje u B. P. koji su to sve snimili.

Svjedok D. T. navodi da je kao pripadnik 17. lake ključke brigade vojske RS zarobljen 04.11.1994. godine u reonu R., da je prilikom zarobljavanja ranjen, da je jedno vrijeme proveo u zatvoru L. a potom je prebačen u C., gdje je bio sve do razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine. Kada je u pitanju razmjena, nakon ulaska u autobus počelo je batinanje, on kao ranjenik bez noge zadobio je 3-4 palice po leđima a drugi ratni zarobljenici su bili praktično crni od udaraca, slomilo ljude. Prilikom vožnje vojni policajci tjerali su ih da pjevaju „Bosno moja“, da uzvikuju „tekbir- Allahu ekber“ ali to nije bila pjesma, umirali su od bolova zbog tuče te su samo govorili „aaaaa“. Čuo je u jednom trenutku da je netko od vojnih policajaca koji su ih sprovodili rekao da ne tuku ranjene. Vojni policajci koji su ih sprovodili imali su maskirne uniforme, bijele opasače, on je bio u sredini autobusa i misli da su tučeni palicama, cipelama, kundacima od pušaka ali to nije vidio.

Svjedok J. A. ističe da je kao pripadnik vojske RS zarobljen 25.11.1994. godine u reonu G., da je prebačen u C. gdje je bio određeno vrijeme a potom je prebačen u Okružni zatvor B. na L., gdje je bio do trenutka razmjene. Prilikom ulaska u autobus koji je bio crvene boje za putnike po gradu, vezali su im oči te je počelo maltretiranje. Tukli su ih kundakom od puške, rukama, nogama, čizmama, palicama, tjerali su ih da pjevaju. On je sjedio na stepenicama kod zadnjih vrata, vojna policija koja ih je sprovodila bila je u maskirnoj uniformi a imali su na rukavima povez koji ih je identificirao. Od udaraca bio je plav po leđima a posebno mu je bilo teško kada se autobus zaustavio, čekali su i tad im je rečeno da razmjene neće biti, da će ih ponovo vratiti jer ih njihovi navodno neće. Nije primjetio da je bilo tko od vojnih policajaca komandovao, svi su bili kao jedno, ruke su im morale biti na leđima a glave pognute, iako su imali povez preko očiju.

Svjedok J. LJ. tvrdi da je kao pripadnik 5. lake glamočke brigade vojske RS zarobljen dana 24.10.1994. godine u reonu G.. Nakon zarobljavanja jedno vrijeme bio je u B. a potom je prebačen u C.. Razmjena je obavljena 11.03.1995. godine, za razmjenu je saznao u jutarnjim satima od upravnika zatvora, sjeli su u gradski autobus, stavljeni su im povezi preko očiju, ruke su morali držati na leđima sa pognutom glavom a sjedili su na patosu. Naređeno im je da pjevaju „Bosno moja“, da uzvikuju „Tekbir Allahu ekber“ a misli da ih je sprovodilo 6-10 vojnih policajaca. Od C. do B. su ih tukli palicama ili kablom, ne može se tačno izjasniti. Kada su došli u B., vidjeli su dvije ženske iz Međunarodnog crvenog krsta koje su ih popisale, potom su ponovo sjeli u autobus gdje su do L. P. S. i mjesta gdje je izvršena razmjena na isti način maltretirani i tučeni. Nisu ga tukli po glavi već po butinama, leđima i rukama, tako da su ti dijelovi tijela bili crni.

Svjedok Z. M. navodi da je zarobljen 14.09.1994. godine, da je bio u C. do 11.03.1995. godine, kada je izvršena razmjena. Toga dana u jutarnjim satima upravnik im je rekao da će biti razmjenjeni, došao je autobus, vojni policajci su im vezali oči, morali su da sjede na podu, naređeno im je da ruke stave na leđa i da pognu glavu, te su ih tukli palicama i nogama, a tom prilikom morali su da pjevaju „Bosno moja“ i da na pitanje čija je ovo zemlja odgovaraju „Alijina“. Zna da su se u jednom mjestu zaustavili, vidio je predstavnike Međunarodnog crvenog krsta koji su ih popisali a potom su nakon izvjesnog vremena ponovo ušli u autobus gdje je nastavljeno sa tučom i maltretiranjem do mjesta razmjene.

Svjedok P. P.1 ističe da je zarobljen kao pripadnik 16. Bihačke brigade 2. Krajiškog korpusa vojske RS zarobljen dana 25.10.1994. godine, u reonu G.. Sproveden je u prostorije preduzeća „R.“ u C. gdje je bio do razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine. U jutarnjim satima došao je jedan vojnik, rekao im da je vojna policija došla po njih i da će biti razmjenjeni. Prilikom ulaska u autobus vezali su im oči, ruke su bile na leđima i od C. do B. bila je tortura. Tukli su ih palicama kao da su vreće, tako da dva do tri mjeseca nakon toga od uboja nije mogao leći na leđa. Najviše su tukli palicama po leđima i butinama, tjerali su ih da pjevaju, da uzvikuju „Tekbir Allahu ekber“ i da na pitanje čija je ovo zemlja odgovaraju „Turska“. Po dolasku u B. preuzeo ih je Međunarodni crveni križ, registrirao ih da bih ponovo sjeli u autobus i od B. do naselja I. gdje je izvršena razmjena ponovo su ih na isti način tukli i maltretirali. Za vrijeme vožnje nije čuo da je bilo tko od njih 6-7 koji su ih obezbjeđivali rekao da tuku ili da prestanu tući.

Svjedok T. N. navodi da je kao pripadnik 6. Sanske brigade zarobljen 12.09.1994. godine u reonu S. M., Općina B.. U zarobljeništvu je bio do 11.marta 1995.godine u B. i C., a na dan razmjene nalazio se u zatvoru L.. Po njih je došao autobus, zavezali su im oči i zna da je u njegovoj grupi bio K. G., P. P., G. M., J. A., P. P.1 i M. S.. Radilo se o gradskom autobusu crvene boje sa drvenim sjedalima.Od momenta ulaska u autobus pa do razmjene bilo je svega, tuče i torture, najviše su ih tukli palicama po leđima. On je bio u zadnjem dijelu autobusa na podu a tjerali su ih da pjevaju za vrijeme vožnje koja nije bila ni spora niti brza. Leđa su mu bila sva crna od udaraca te koljena nogu i ruke. Kada je zarobljen imao je 82 kg, a nakon razmjene iz zarobljeništvu je izišao sa 47 kg.

Svi napred navedeni svjedoci potvrdili su navode iz optužnice da su kao pripadnici vojske Republike Srpske zarobljeni u borbama sa pripadnicima 5. Korpusa Armije R BiH, da su prije razmjene bili u sabirnim centrima, da su razmjenjeni dana 11.03.1995. godine u reonu graničnog prelaza I., da su im prilikom ulaska u autobus stavljeni povezi na oči, da im je naređeno da sjednu na pod autobusa sa rukama na leđima i pognutom glavom, da su ih prilikom vožnje tukli palicama, nogama i kundacima puške, naređivali da pjevaju i da uzvikuju određene parole i muslimanske ratne pokliče. Svaki svjedok ponaosob iznio je ono što se njemu desilo prilikom zarobljavanja, za vrijeme boravka u sabirnim centrima te prilikom vožnje autobusom do mjesta razmjene. Međutim, ovi svjedoci nisu se mogli izjasniti o radnjama izvršenja koje se svakom optuženom ponaosob stavljaju na teret, ne samo zbog činjenice da ih nisu poznavali, već prije svega zbog toga što su imali poveze na očima, tako da nisu mogli vidjeti tko im od pripadnika vojne policije koji su ih sprovođili nanosi fizičke i duševne bolove na opisani način.

Kada je u pitanju sam tempo vožnje autobusa, svjedok H. H. u svom iskazu naveo je da je bio vozač kamiona i autobusa u pozadinskoj bazi. Vezano za razmjenu ratnih zarobljenika, naveo je da je od C. do B. u početku vozio normalnom brzinom a kada je došao do naselja O., neko od vojnih policajaca mu je rekao „majstore uspori“, što je on i učinio.

Nakon toga čuo je paličanje i batinanje ratnih zarobljenika te tjeranje da pjevaju. Kada su krenuli od B. prema naselju I., kod zgrade „K.“, ponovo je čuo naredbu „uspori majstore“, a potom udarci i jauci.

Na okolnosti razmjene ratnih zarobljenika u svojstvu svjedoka saslušani su F. Š., I. M. te Z. M..

Svjedok F. Š. u svom iskazu navodi da je od septembra 1993. godine pa do kraja rata bio član komande 5. Korpusa, da je učestvovao u razmjeni ratnih zarobljenika, pa tako i u razmjeni koja je obavljena 11.03.1995. godine. Njegova uloga bila je da dogovori razmjenu, da prisustvuje samom činu razmjene i da tom prilikom prekontroliše koga oni dobijaju a koga daju od ratnih zarobljenika. Sjeća se konkretne razmjene koja je bila značajna obzirom na broj ratnih zarobljenika koji je razmjenjen, kao i po tome što su pripadnici 5. Korpusa Armije R BiH koji su razmjenjeni došli u vrlo lošem stanju. Zbog stanja u kom su se nalazili pripadnici 5. Korpusa koji su razmjenjeni, rekao je I. M. u predsjedniku komisije ispred vojske RS da se srame. Poznato mu je da je ova razmjena snimana kamerom te da je to obavljao B. M.. Prilikom pregleda DVD snimka, prepoznao je kod autobusa Č. DŽ. i H. N..

Svjedok I. M. navodi da je u vremenskom periodu od 1992. do 1995. godine bio u organu za moral 2. Krajiškog korpusa vojske RS te da je obavljao dužnost predsjednika komisije za razmjenu ratnih zarobljenika i nestalih lica. Zajedno sa F. Š. kao predstavnikom 5. Korpusa Armije BiH, organizirao je i razmjenu 31 ratnog zarobljenika koja je obavljena dana 11.03.1995. godine u reonu I. i L. P. S.. Ta razmjena obavljena je kao i prethodne na način da je razmjena vršena u zoni UNPROFOR-a, da su u šator UNPROFOR-a ušli predstavnici obje strane, vršena je provjera da li su došli zarobljenici i sa jedne i sa druge strane a nakon toga u zonu razmjene ušli su autobusi sa ratnim zarobljenicima. Vezano za razmjenu koja je obavljena 11.03.1995. godine sjeća se da se radilo o crvenom gradskom autobusu u kojem su bili ratni zarobljenici, da u prvi mah nije vidio nikoga, da je pomislio da je autobus prazan i tek kada su se otvorila vrata autobusa, vidio je uniformisana lica kako skaču i ratne zarobljenike kako leže na podu autobusa. On je odmah reagirao pred predstavnicima Crvenog krsta i UNHCR-a te je protestirao rekavši kakva je ovo razmjena jer su ratni zarobljenici bili u jako lšem stanju. Nakon toga predstavnici Crvenog krsta i komisije 5. Korpusa pomogli su im da iznesu ratne zarobljenike iz autobusa. Kada su ratni zarobljenici prevezeni u B. P., pružena im pomoć u Domu zdravlja u P. a neki su tu i zadržani radi liječenja.

Svjedok Z. M. ističe da je snimatelj - amater te da je početkom ratnih dejstava uzeo kameru, sa istom snimao samo da nebi išao na front i nosio oružje. Za vrijeme rata radio je kao snimatelj – fotograf za televiziju B. L. te za Englesku agenciju „R.“ i Američku agenciju „A. P.“. Kao snimatelj prisustvovao je velikom broju razmjena, tako da se ne može sjetiti detalja oko konkretne razmjene. Razmjene su vršene praktično na isti način tako što bi predstavnici dviju strana Š. F. i I. M. dogovorili detalje i dovezli ratne zarobljenike do mjesta zv. „J. K.“i da su prilikom razmjene bili prisutni predstavnici Unprofora. Koliko se sjeća u vezi jedne razmjene od njega je traženo da snimi ratne zarobljenike, on je to uradio u bolnici u B. P., a snimak sa povredama tih razmjenjenih ratnih zarobljenika predao je vojsci.

Kada su u pitanju posljedice koje imaju oštećeni vezano za dešavanja prilikom razmjene i njihovog boravka u sabirnim centrima kao ratnih zarobljenika, u svojstvu vještaka saslušana je vještak neuropsihijatar Lazarević dr. Zorica. U svom nalazu i mišljenju vještak je navela da je obavila psihijatrijsko vještačenje za lica J. A., Z. Z., P. P., K. L., P. P.1, K. D., G. M. i K. D.1 a po naredbi tužilaštva BiH broj KT RZ 390 /05 od 22.02.2012. godine. Prema

nalazu vještaka vještačenje je obavljeno nakon uvida u spis, pregleda medicinske dokumentacije koja je dostavljena od strane Tužilaštva BiH, pregleda i ispitivanja oštećenih, kao i medicinske dokumentacije koju su joj dostavili oštećeni na dan pregleda. Vezano za K. D. vještak je navela da isti boluje od posttraumatskog stresnog poremećaja, obzirom da je u periodu od 11.11.1994. godine do 11.03.1995. godine kada je razmjeren, bio izložen psihofizičkom maltretiranju i da je tom prilikom doživljavao strah kao i fizičke bolove. Lice P. P. boluje od rekorektnog depresivnog poremećaja i posttraumatskog stresnog poremećaja koji je u hroničnoj formi sa lombosakralnim sindromom koji je posljedica fizičkog zlostavljanja u vremenu od 25.10.1994. godine, kada je zarobljen do 11.03.1995. godine kada je izvršena razmjena. P. P.1 boluje od rekorektnog depresivnog poremećaja, obzirom da je od 26.10.1994. godine do 11.03.1995. godine i prilikom transporta za razmjenu bio izložen psihofizičkom maltretiranju od strane drugih lica, kada je doživljavao strah i fizičke bolove. J. A. boluje od neurotskog anksiozno depresivnog poremećaja govora po tipu spastične dizatrije, psihogene etiologije koja je upravo posljedica fizičkog maltretiranja i udaranja po glavi, što se ustvari manifestovalo kroz šok koji je on psihički doživio i kao posledicu ima tu dizatriju ili poremećaj govora-mucanja. Ove posljedice prema nalazu vještaka nastale su od psihofizičkog maltretiranja i u vremenskom periodu od 25.11.1994. godine nakon zarobljavanja do 11.03.1995. godine prilikom transporta za razmjenu. Kada je u pitanju Z. M., kod njega je došlo do pada intelektualnih kapaciteta po tipu hroničnog moždanog sindroma, koje su posljedica upravo tog fizičkog maltretiranja u periodu od 12.09.1994. godine, vremena zarobljavanja do razmjene 11.03.1995. godine. Prema nalazu vještaka ova osoba boluje i od rekorektnog depresivnog poremećaja teškog oštećenja sluha obostrano u vidu mješane nagluvosti sa znatnom prevagom senzoneuralne komponente. K. D.1 boluje od teškog depresivnog poremećaja sa pojavom depresije suicidalnih ideja što je iziskivalo i bolnička liječenja, prisutni su znaci trajne promjene ličnosti koje se kroz međunarodnu klasifikaciju bolesti i poremećaja šifriraju šifrom R 62. Do ovih trajnih zdravstvenih problema došlo je zbog psihofizičkog maltretiranja od vremena zarobljavanja 06.12.1994. godine, do dana razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine. K. L. boluje od posttraumatskog stresnog poremećaja, obzirom da je u periodu od 12.11.1994. godine kada je zarobljen do 11.03.1995. godine kada je obavljena razmjena bio izložen psihofizičkom maltretiranju i tom prilikom doživljavao je strah i fizičke bolove. G. M. boluje od posttraumatskog stresnog poremećaja, odnosno poremećaja prilagođavanja sa trajnim nastankom ličnosti nastalim katastrofičnim iskustvom tokom zarobljavanja 20.10.1994. godine, za vrijeme zarobljeništa, kao i za vrijeme transporta prilikom razmjene koja je obavljena 11.03.1995. godine.

Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra Lazarević dr. Zorice vezano za trenutno zdravstveno stanje oštećenih koji su bili predmet vještačenja, jer je isti dat u skladu sa pravilima nauke i struke, temelji se na dokazima objektivne prirode koji su prezentirani vještaku, te na osnovu ličnih pregleda i obavljenih intervju sa oštećenim. Međutim, sud se nije bavio niti je bio u prilici da utvrdi kakve su eventualno trajne psihičke i fizičke posljedice imali svaki od ratnih zarobljenika ponaosob, samo od maltretiranja koje su pretrpjeli u autobusu prilikom razmjene koja je obavljena dana 11.03.1995. godine, jer se te posljedice oštećenih, optuženom nisu niti stavile na teret.

Na prijedlog tužioca saslušan je vještak forenzičke struke Stupar Mladen koji je naveo da je obavio vještačenje DVD snimka i sačinio fotodokumentaciju na osnovu naredbe Tužilaštva BiH broj T 20 0 KTRZ 0005949 07 od 13.11.2012. godine. Prema datoj naredbi imao je zadatak da izvrši prečišćavanje-filtriranje sadržaja DVD snimka na način da se prilikom pregleda i filtriranja poboljša kvaliteta sadržaja te sačini fotodokumentacija osoba sa

snimka, na način će se na fotodokumentaciji prikaže lik određenih osoba a radi utvrđivanja identiteta tih osoba sa DVD snimka. Sačinjen je pismeni izvještaj u kojem je pojašnjen način vještačenja DVD snimka i sačinjavanja dokumentacije. U skladu sa naredbom pri izradi fotodokumentacije bio je prisutan A. P., rukovodilac odjela za istrage i podršku svjedocima Tužilaštva BiH, koji je određivao osobe sa DVD snimka za koje je potrebno da se izradi fotodokumentacija. Prema nalazu vještaka postupljeno je po naredbi, s tim da nije imao obavezu da utvrdi identitet osoba, tako da on ne zna niti je utvrđivao identitet niti jedne osobe sa DVD snimka, i pored toga što je sačinio fotodokumentaciju.

Sud je prihvatio nalaz i mišljenje vještaka forenzičke struke, jer je isti dat u skladu sa pravilima nauke i struke, vještak se kretao u domenu naredbe na način da je izradio fotodokumentaciju pojedinih osoba sa DVD snimka, da tom prilikom nije utvrđivao identitet tih osoba, a na nalaz i mišljenje vještaka odbrana nije imala suštinskih primjedbi.

Sporno je da li su optuženi Kovačević Safet, Anadolac Muhamed, Ljubijankić Abid i Hafurić Sabahudin kao pripadnici Bataljona vojne policije prilikom sprovođenja ratnih zarobljenika iste psihički i fizički zlostavljali na način kako je to činjenično opisano u optužnici, sporno je da li su Ljubijankić Abid i Hafurić Sabahudin uopšte učestvovali u razmjeni ratnih zarobljenika, a samim tim da li su bili u autobusu kojim je vršen prevoz ratnih zarobljenika, sporno je da li je optuženi Begić Husein obavljao dužnost komandira voda 2. Čete 5. BVP, sporno je da li je on određen za komandira grupe 15-tak vojnih policajaca koji su vršili sprovođenje ratnih zarobljenika a samim tim sporno je da li je optuženi Begić Husein propustio da preduzme razumne i nužne mjere da spriječi zlostavljanje ratnih zarobljenika.

Da je optuženi Kovačević Safet, kao pripadnik bataljona vojne policije 5. Korpusa Armije BiH učestvovao u razmjeni ratnih zarobljenika koja je obavljena dana 11.03.1995. godine, da je na način i u vrijeme kako je to činjenično opisano u izreci presude učestvovao u fizičkom i psihičkom maltretiranju ratnih zarobljenika, utvrđeno je prije svega na osnovu iskaza svjedoka F. J., M. S., H. A., Š. S., M. DŽ. i M. I. Dakle, radi se o svjedocima koji su ili bili u autobusu, učestvujući u sprovođenju ratnih zarobljenika, ili su optuženog prepoznali prilikom pregleda DVD snimka dostavljenog iz arhivskog depoa Armije R BiH.

Tako svjedok F. J. u svom iskazu navodi da je od 15.01.1995. godine obavljao dužnost komandira II čete BVP, da je u spornom periodu bio na liniji u reonu P. te da je o razmjeni ratnih zarobljenika koja je obavljena dana 11.03.1995. godine prvi put više detalja čuo prilikom njegovog saslušanja u Tužilaštvu BiH. On nije znao tko je sve iz njegove jedinice učestvovao u sprovođenju ratnih zarobljenika, mada se pričalo da je bilo maltretiranja i da se u tome najviše isticao optuženi Kovačević Safet. Prilikom pregleda DVD snimka prepoznao je iz njegove čete optužene Begić Huseina, Anadolac Muhameda i Kovačević Safeta. Kada je u pitanju optuženi Kovačević Safet, svjedok je na DVD snimku u vremenu od 4,29 minuta prepoznao optuženog Kovačevića kako palicom udara ratnog zarobljenika, u vremenu od 7,04 minute svjedok je prepoznao optuženog Kovačević Safeta kako stoji na stolici u autobusu i pita ratne zarobljenike „čija je ovo zemlja“, a u vremenu od 7,30 minuta kada optuženi Kovačević uzvikuje „Tekbir“ a ratni zarobljenici odgovaraju „Allahu ekber“.

Svjedok M. S. naveo je da je obavljao dužnost komandanta bataljona vojne policije, da direktno nije učestvovao u razmjeni te da je za probleme u vezi razmjene saznao u Tužilaštvu BiH, prilikom saslušanja. Prema navodima ovog svjedoka on poznaje sve borce iz svoje

jedinice a na DVD snimku u vremenskom periodu od 4 minute pa dalje, svjedok je u više fragmenata prepoznao optuženog Kovačević Safeta kako palicom udara ratne zarobljenike.

Svjedok M. DŽ. u svom iskazu ističe da je kao pripadnik bataljona vojne policije učestvovao u jednoj razmjeni ratnih zarobljenika, da je prošlo puno vremena, da se nesjeća svih detalja u vezi razmjene ali da se sjeća da su u razmjeni učestvovali optuženi Kovačević Safet i Anadolac Muhamed. Prema navodima ovog svjedoka od C. do B. bilo je sve korektno ali kada su autobusom krenuli od B. prema I., počelo je maltretiranje ratnih zarobljenika, tjerali su ih da pjevaju „Bosno moja“, da uzvikuju „Tekbir-Allahu ekber“, tukli su ih palicama a na DVD snimku prepoznao je optuženog Kovačević Safeta u vojnoj uniformi sa oznakom VP, te sa crnim prslukom preko uniforme, kako palicom udara ratne zarobljenike.

I svjedok H. A. navodi da je učestvovao u razmjeni ratnih zarobljenika, da se zbog proteka vremena te zbog činjenice što je poslije rata imao udes u kojem je zadobio udarac u glavu, ne može sjetiti niti jednog kolege-borca koji je bio sa njim a niti da je u autobusu bilo maltretiranja ratnih zarobljenika. Međutim, prilikom pregleda DVD snimka na jednom fragmentu prepoznao je optuženog Kovačević Safeta kako palicom udara ratnog zarobljenika.

Svjedok Š. S. u svom iskazu navodi da je bio pripadnik bataljona vojne policije, da poznaje optužene, da nije učestvovao u sprovođenju ratnih zarobljenika a samim tim da nema neposrednih saznanja vezanih za dešavanja tokom vožnje ratnih zarobljenika u autobusu. Prilikom pregleda DVD snimka, u vremenu od 4,44 minute prepoznao je optuženog Kovačević Safeta kako palicom udara ratnog zarobljenika.

Svjedok M. I. prilikom pregleda DVD snimka na više fragmenata prepoznao je optuženog Kovačević Safeta u vojnoj uniformi i sa crnim prslukom preko, ističući da se radilo o vojnom policajcu koji je bio sklon nedisciplini.

Kada su u pitanju radnje koje se optuženom Kovačević Safetu stavljaju na teret, sud je u cjelosti prihvatio iskaze svjedoka F. J., M. S., M. DŽ., H. A., Š. S. i M. I. Vezano za njihove iskaze, sud je pošao od odredbe člana 16. ZKP-a FBiH i prava da vrši slobodnu ocjenu dokaza. Kada su u pitanju njihovi iskazi i pregled DVD snimka, naročito je obazrivo postupao imajući u vidu vremensku distancu svjedočenja u odnosu na inkriminirani događaj, kao i činjenicu da se događaj posmatrani od strane dva ili više lica u situaciji stresa i ratnih trauma mogu reprodukovati sa različitim detaljima. Obzirom na izneseno, kredibilitet iskaza ovih svjedoka nije doveden u pitanje samo zbog određenih razlika i nepodudarnosti, jer je suština njihovih iskaza o bitnim činjenicama iznesena praktično na istovjetan način. Iskazi ovih svjedoka potvrđeni su i drugim dokazima, prije svega sadržajem DVD snimka sa razmjene ratnih zarobljenika koja je obavljena dana 11.03.1995. godine.

Optuženi Kovačević Safet u svom iskazu u svojstvu svjedoka naveo je da je bio pripadnik bataljona vojne policije, da ga je kritičnog dana probudio njegov komandir čete F. J. i rekao mu da se javi Č. DŽ.. Kad je došao ispred autobusa, vidio je Č. DŽ. , H. N. i S. M.. Prilikom ulaska u autobus M. je rekao Č. DŽ., „postupi po narednji“, a nakon što su autobusom prešli K. most, Č. DŽ. mu je rekao „šta čekaš, hoćeš li nazad u pritvor, hajmo batiranje“. On je morao postupiti po naredbi jer bi ga strpali u pritvor. Na DVD snimku vidio je kako je četiri puta palicom udario ratnog zarobljenika, nije ih tukao nogama a niti kundakom puške. Prema navodima optuženog, u autobusu je bio i optuženi Begić Husein ali se on ništa nije pitao, glavni je bio Č. DŽ.. Bio je prisutan i kameraman B. M., koji je povremeno snimao dešavanja u autobusu od kasarne u B. do mjesta razmjene. Naredba je bila

da se ratni zarobljenici izbatinaju poslije popisa Crvenog križa a da se tom prilikom nesmiju udarati u predjelu glave, lica i vidnih mjesta. Č. DŽ. kao komandir stajao je u prednjem dijelu autobusa. Nakon obavljene razmjene, prilikom povratka pred komandom ih je dočekaio komadant M. S.. Optuženi smatra da je za batinanje ratnih zarobljenika znao ne samo M. S. kao komadant vojne policije već i S. M. te F. Š. koji je organizirao razmjenu.

Dakle, optuženi Kovačević Safet na određen način potvrđuje iskaze naprijed navedenih svjedoka da je on palicom udarao ratne zarobljenike. On to pravda činjenicom da je dobio naredbu od komandira grupe Č. DŽ., da je morao postupiti po naredbi, jer bi u protivnom bio pritvoren. Sud nije prihvatio iskaz optuženog da je on morao udarati ratne zarobljenike, obzirom da isti nije potvrđen iskazom niti jednog svjedoka – vojnog policajca koji je učestvovao u sprovođenju ratnih zarobljenika. Da je optuženi poduzimao radnje izvršenja samoinicijativno, proizilazi i iz činjenice da nisu svi prisutni vojni policajci udarali ratne zarobljenike. Nasuprot tome, pregledom DVD snimka utvrđeno je da optuženi u vremenu od 07,04 minute stoji na stolici i pita ratne zarobljenike „čija je ovo zemlja“, a u vremenu 07,30 minuta uzvikuje „Tekbir“, a zarobljenici odgovaraju „Alahu ekber“, što znači da je optuženi ne samo fizički maltretirao ratne zarobljenike, već je i na ovakav način napadao njihovo ljudsko dostojanstvo.

Na okolnosti dešavanja u naselju I. neposredno prije razmjene ratnih zarobljenika, na prijedlog odbrane optuženog Kovačević Safeta u svojstvu svjedoka saslušani su S. H. i S. M..

Tako svjedok S. H. u svom iskazu navodi da optuženog Kovačević Safeta poznaje od djetinjstva, da poznaje kompletnu njegovu porodicu, obzirom da su iz istog naselja. Sjeća se dana kada je izvršena razmjena ratnih zarobljenika. U naselju I. primjetio je dosta naroda pored autobusa koji je stajao i bio je parkiran preko puta pekare. U autobusu se niko nije mogao vidjeti a na vratima autobusa vidio je Kovačević Safeta. Optuženi je bio u uniformi, naoružan automatskom puškom i nije dozvolio građanima da ulaze u autobus, obzirom da su neki od njih navaljivali da uđu u autobus i da se obračunaju sa ratnim zarobljenicima, zbog činjenice da su imali poginulih članova porodice.

I svjedok S. M. potvrdio je navode svjedoka S. H. u pogledu razmjene ratnih zarobljenika, boravka autobusa sa ratnim zarobljenicima u naselju I. te reakcije optuženog i njegovog sprečavanja da građani koji su se okupili oko autobusa uđu u autobus i da maltretiraju ratne zarobljenike.

U krivičnopravnom smislu sud nije posebno cijenio iskaze svjedoka S. H. i S. M. jer su oni iznijeli činjenice koje su njima bile poznate dok je autobus sa ratnim zarobljenicima stajao u naselju I.. Međutim, ovi svjedoci nisu imali nikakvih saznanja vezano za dešavanja u autobusu i radnje izvršenja koje su optuženom Kovačević Safetu stavljaju na teret.

Prema definiciji člana 3. i člana 4. Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949. godine, nečovječno postupanje definiše se kao namjerno djelo ili propust kojem se nanosi teška duševna ili tjelesna patnja, odnosno povreda ili koje predstavlja ozbiljan nasrtaj na ljudsko dostojanstvo. Upravo iz radnji optuženog poduzetih prema oštećenim za koje je oglašen krivim (stavljanje poveza na oči, prisiljavanje oštećenih da sjednu na pod autobusa, da stave ruke na leđa i drže glave u pognutom položaju, tjeranje oštećenih da pjevaju, da uzvikuju nacionalne pokliče, prijetnja da će biti vraćeni i da neće biti razmjenjeni, udaranje policijskom palicom) proizilazi da su poduzete svjesno kako bi se oštećeni kao ratni zarobljenici teško uvrijedili, ponizili te prestrašili. Stoga, radnje izvršenja za

koje je optuženi oglašen krivim, imaju karakter nečovječnog postupanja prema ratnim zarobljenicima. Naime, radnje koje je optuženi poduzimao sa drugim pripadnicima vojne policije imale su zastrašujući efekat po oštećene, prije svega imajući u vidu položaj oštećenih, kontekst vremena i mjesta u kome se nanose duševne i tjelesne patnje, tako da je na taj način prekršen osnovni princip humanog postupanja i napadnuto je ljudsko dostojanstvo. Provedenim dokazima utvrđeno je da su lica čija je razmjena organizirana bili pripadnici vojske RS, da su imali status ratnih zarobljenika, da su kao takvi potpadali pod definiciju zaštićenih lica, pa samim tim radnje koje je optuženi poduzimao prema njima bile su u vezi sa postojećim oružanim sukobom.

Sud nije prihvatio pravnu kvalifikaciju iz optužnice kojom su radnje optuženog Kovačević Safeta za koje je oglašen krivim bile kvalificirane kao krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 175. tačka a) i b) uvezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH. Naime, u vrijeme učinjenja djela za koje je optuženi oglašen krivim, na snazi je bio preuzeti krivični zakon SFRJ, koji se u skladu sa članom 4. stav 1. i 2. tog Zakona ima primjeniti kao Zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela. To iz razloga što novi Zakon – KZ BiH koji je stupio na snagu nakon izvršenja krivičnog djela, nije blaži za optuženog. Obzirom na izneseno, sud je optuženog oglasio krivim da je kršeći odredbe člana 3 i 4 Ženevske konvencije o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 12. augusta 1949.godine, kao blanketnog propisa počinio krivično djelo ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144 preuzetog KZ SFRJ, kao Zakona koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Prilikom odmjeravanja kazne optuženom Kovačević Safetu, sud je u skladu sa odredbom člana 41. stav 1. preuzetog KZ SFRJ uzeo u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti). Od olakšavajućih okolnosti sud je uzeo u obzir životnu dob optuženog, obzirom da je u vrijeme izvršenja krivičnog djela imao nepunih ... godine, njegove porodične prilike, obzirom da je oženjen i otac troje mladb.djece, da je ne zaposlen i slabog imovnog stanja. Raniju osuđivanost optuženog sud nije cijenio kao otežavajuću okolnost, jer se ne radi o osudi za istovrsno krivično djelo. Prilikom odlučivanja o visini kazne sud je imao u vidu broj oštećenih osoba. Imajući u vidu sve napred navedeno, po mišljenju ovog suda izrečena kazna zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine i 6 (šest) mjeseci u svemu odgovara stepenu krivične odgovornosti optuženog, pobudama zbog kojih je krivično djelo počinjeno, porodičnim prilikama optuženog, njegovom ranijem životu i ponašanju nakon izvršenog krivičnog djela i ona je dovoljna ali i neophodno potrebna da bi se postigla svrha kažnjavanja u vidu generalne i specijalne prevencije. Dakle, ovakvom sankcijom uticat će se ne samo na optuženog, već i na svijest građana o pogibeljnosti krivičnih djela i pravednosti kažnjavanja učinioa.

U smislu člana 50. stav 1. preuzetog KZ SFRJ u izrečenu kaznu zatvora optuženom Kovačević Safetu uračunato je vrijeme provedeno u pritvoru počev od 25.10.2012. godine do 30.05.2013. godine.

U smislu člana 212. stav 3. ZKP-a FBiH oštećeni G. R., P. P., K. D., K. L., G. M., K. P., A. S., K. D.1, D. T., D. D., J. A., J. LJ., G. M.1, Z. M., P. P.1 i T. N. su sa imovinskopравnim zahtjevom upućeni na parnični postupak.

U smislu 202. stav 4. ZKP-a FBiH optuženi Kovačević Safet oslobođen je dužnosti plaćanja troškova krivičnog postupka. Prilikom donošenja ove odluke sud je imao u vidu da je optuženi nezaposlen, da je slabog imovnog stanja te da bi obavezivanjem optuženog na

plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje njegovo i izdržavanje članova porodice koje je on dužan da izdržava.

Kada su u pitanju optuženi Begić Husein, Anadolac Muhamed, Ljubijankić Abid i Hafurić Sabahudin, po mišljenju ovog suda nema pouzdanih dokaza da su oni poduzeli radnje izvršenja na način kako je to navedeno u optužnici, pa ih je sud na osnovu člana 299. tačka c) ZKP-a FBiH, oslobodio od optužnice. Tom prilikom ostao je kod pravne kvalifikacije iz optužnice.

Kada je u pitanju optuženi Begić Husein, provedenim dokazima utvrđeno je da je on u vrijeme kritičnog događaja „de facto“ obavljao dužnost komandira voda 2. čete bataljona vojne policije. Ta činjenica utvrđena je prije svega na osnovu iskaza svjedoka F. J., koji je obavljao dužnost komandira čete i kao takav je najmjerodavniji da se izjasni u pogledu sastava i dužnosti koje su obavljali pojedinci iz njegove jedinice. Sud je prihvatio iskaz svjedoka F. J. jer je on na jasan i uvjerljiv način iznio podatke o strukturi i sastavu čete kao organizacione vojne jedinice, naveo je imena komandira vodova i pomoćnika za moral, s tim da je za optuženog Begić Huseina istakao da je on bio komandir 1.voda.

Iskaz ovog svjedoka na određen način potvrđuju svjedoci M. DŽ., H. A. i M. I., s tim da M. DŽ. navodi da je Begić Husein bio ili komandir voda ili pomoćnik za moral, H. A. tvrdi da je optuženi bio ili komandir voda ili četo a M. I. da je optuženi bio ili komandir voda ili odjeljenja.

Stoji činjenica da u spisu nema niti jednog službenog akta o postavljenju optuženog Begić Husena na poziciju komandira voda. U prilog tvrdnji odbrane ide i Uvjerenje komande 5. Korpusa Armije R BiH na osnovu kojeg je utvrđeno da je optuženi u vremenu od 10.04.1995. godine do 15.04.1995. godine završio kurs za obuku starješina vojne policije-komandira vodova, a da iz njegovog personalnog kartona proizilazi da je oficirski čin – čin poručnika dobio 21.01.1996. godine, dakle, nakon 11.03.1995. godine kada je obavljena razmjena. Međutim, samo ne postojanje pismenih dokaza da je optuženi „de iure“ bio komandir voda, niukom slučaju ne može apriori upućivati na zaključak da on tu dužnost u stvarnosti nije obavljao. To pogotovo kada se ima u vidu da je bilo ratno stanje, da se sastav jedinica često mijenjao, prije svega zbog pogibije ili ranjavanja, da se moralo promptno djelovati te da se sve odluke – naredbe o postavljenju nisu mogle odmah potkrijepiti pismenim aktima.

Provedenim dokazima van razumne sumnje nije utvrđeno da je optuženi Begić Husein od strane pretpostavljenih starješina BVP određen za komandira grupe od 15-tak vojnih policajaca koji su vršili sprovođenje. Ta činjenica ne proizilazi iz pismene naredbe komadanta 5. Korpusa, iz olovkom pisanih uputa-naredbe komadanta 5. bataljona vojne policije, iz iskaza svjedoka M. I. koji je bio zadužen za sprovođenje naredbe, iz iskaza M. S. komadanta BVP, kao pretpostavljenog starješine a nema niti materijalnih dokaza, prije svega patrolnog lista na osnovu kojeg bi se utvrdilo tko je bio komandir i tko je sve od vojnih policajaca učestvovao u sprovođenju ratnih zarobljenika.

Uvidom u naredbu komadanta 5. Korpusa Armije R BiH broj 07-1/202-1 od 10.03.1995. godine utvrđeno je da se iz sabirnog centra za ratne zarobljenike radi razmjene koja će se obaviti dana 11.03.1995. godine u 10,00 h, predsjedniku komisije F. Š. trebaju predati sljedeća lica: D. D., G. M., P. M., K. S., M. M., P. R., Z. T., R. J., G. R., T. N., Z. M., M. S., D. T., K. L., P. P., R. Ž., K. D. , C. M., R. Z., K. J., G. M.1, K. B., P. P.1, K. P., A. S.,

J. L.J., J. A., K. G., B. J., K. D.1 i J. B.. U naredbi je navedeno i to da će obezbjeđenje i sprovođenje ratnih zarobljenika izvršiti 5. BVP, zašto je odgovoran komadant bataljona.

Svjedok M. S. u svom iskazu potvrdio je da je kao komadant BVP na pismenoj naredbi komadanta Korpusa, rukom napisao upute koje je naslovio na M. I., komandira odjeljenja službi BVP, kako i na koji način će se postupiti po naredbi u dijelu koji se odnosi na BVP.

Svjedok M. I. u svom iskazu naveo je da u toku rata nikada nije učestvovao ili poduzimao bilo kakve radnje vezane za razmjenu ratnih zarobljenika. Nakon što mu je predočena naredba komadanta 5. Korpusa i olovkom izvršena signacija komadanta M. S., tvrdi da je on po istoj trebao postupiti i pripremiti ljudstvo iz 2. čete, ali da je vjerovatno bio na terenu, pa iz tih razloga nije postupio po naredbi. Prilikom pregleda DVD snimka, prepoznao je T. E., H. A. i B. A., pripadnike njegovog odjeljenja za kriminalitet, kao osobe koje su učestvovala u obezbjeđenju ratnih zarobljenika prilikom razmjene.

Svjedok F. J. tvrdi da je u kritičnom periodu obavljao dužnost komandira 2.čete BVP i da su prema onom što je napisao komadant BVP M. S., obezbjeđenje trebali obaviti pripadnici njegove jedinice i ljudstvo iz dežurne službe. Međutim, on kao komandir čete nije poduzimao bilo kakve aktivnosti, obzirom da je u to vrijeme bio na prednjem kraju u reonu P. Prilikom pregleda DVD snimka, prepoznao je optužene Begić Huseina, Kovačević Safeta i Anadolac Muhameda, koji su bili pripadnici njegove čete. Ovaj svjedok je istakao da je trebalo pribaviti patrolni list na osnovu kojeg bi se utvrdilo tko je komandir grupe, tko je sve učestvovao prilikom obavljanja zadatka, a nakon razmjene morao je postojati i pismeni izvještaj, pogotovo ako je bilo problema u izvršenju zadatka.

Međutim, imamo i iskaze pojedinih svjedoka, prije svega datih u fazi istrage, koji na određen način dovode u vezu optuženog Begić Huseina, kao komandira patrole koja je vršila obezbjeđenje ratnih zarobljenika, prilikom njihove vožnje autobusom iz sabirnih centara do mjesta razmjene.

Tako svjedok M. DŽ. u svom iskazu u fazi istrage datom dana 16.03.2012. godine i 05.11.2012. godine, u prostorijama Tužilaštva BiH, između ostalog navodi da im je zadatak rekao Begić Huso u kasarni „A. B.“, ispred zgrade bataljona vojne policije te da je on bio jedini starješina među njima. Ovaj svjedok izjavio je i to da su on i Begić Huso stajali na prostoru do vozača H., da je u blizini njih na prvom duplom sjedištu sjedio Č. DŽ., da nije čuo da je bilo tko rekao da je Huso glavni, ali to zaključuje iz cjelokupnog Husinog i ponašanja Č. DŽ..

Svjedok F. J., komandir 2. čete u svom iskazu datom u fazi istrage u Tužilaštvu BiH navodi da nije prisustvovao razmjeni, da nije odredio patrolu pripadnika vojne policije, da mu je poznato da je patrolu vodio Begić Husein, komandir voda iz njegove čete, a da mu nikad nije dostavljen pisani izvještaj po izvršenom zadatku.

Svjedok M. S. u svom iskazu datom u fazi istrage pred tužiocem tužilaštva BiH naveo je da je F. J. kao komandir druge čete bio osoba koja je mogla neposredno da preuzme i izvrši realizaciju naredbe ili da odredi nekog od komandira vodova, da je na DVD snimku prepoznao Begić Huseina koji je bio jedini starješina iz sastava 2. čete, ali da ne zna da li je on konkretno bio zadužen za realizaciju ovog zadatka.

Svjedoci F. J., M. S. i M. DŽ. na glavnom pretresu izvršili su korekciju svog iskaza datog u fazi istrage, ističući tom prilikom da su u tužilaštvu BiH već imali izgrađen stav da je optuženi Begić Husein bio komandir grupe, da im prilikom saslušanja nisu dali mogućnost da daju pojašnjenja vezana za određene konkretne situacije, da im nije prikazan kompletan DVD snimak, već samo određeni fragmenti. Svjedoci M. S. komadant BVP, F. J. komandir 2. čete i M. I., komandir odjeljenja zajedničkih službi, nakon što su pregledali kompletan DVD snimak, saglasno su potvrdili da optuženi Begić Husein kao niže rangirani starješina, niukom slučaju nije mogao biti pretpostavljeni starješina u prisustvu Č. DŽ., koji je bio član komande bataljona, pa samim tim po hirarhiji nadređen optuženom Begić Huseinu, kao komandiru voda. M. S. u svom iskazu pojasnio je da se i pregledom DVD snimka, prilikom ulaska ratnih zarobljenika u autobus, jasno vidi da Č. DŽ. stoji ispred autobusa i izdaje naredbe.

Obzirom na razlike u iskazima svjedoka M. DŽ., F. J. i M. S. iz istrage i sa glavnog pretresa, ovaj sud nalazi da su njihovi iskazi na glavnom pretresu opširniji, precizniji i detaljniji, da su ovi svjedoci u svom iskazu na glavnom pretresu vezano za razlike iz istrage dali razumljive i uvjerljive razloge, usljed kojih te razlike u iskazima ne dovode u pitanje vjerodostojnost njihovih iskaza sa glavnog pretresa. Naime, oni su saglasno potvrdili da im je tužilac i prije njihovog saslušanja dao do znanja da je Begić Husein bio komandir grupe, da je na tome inzistirao i da oni na te okolnosti nisu niti bili u prilici da daju šira obrazloženja. Svjedok M. DŽ. naveo je i to da je njegovo prvo ispitivanje trajalo oko 6 sati, da mu je tužilac prije ispitivanja prikazao dio DVD snimka u trajanju od nekoliko sekundi, da se na istom vidi i on, te mu je tad rekao da bi mogao biti osumnjičeni.

Optuženi Begić Husein u svom iskazu u svojstvu svjedoka navodi da je u 2.četi BVP bio raspoređen od januara 1995. godine i da nije imao nikakav čin. Učestvovao je u razmjeni ratnih zarobljenika na način da je trebao preuzeti i brinuti se o pripadnicima 5. Korpusa Armije BiH, koji su sa područja C. a koji će biti razmjenjeni. On je čekao da dođe autobus iz C. u kasarnu i tad je vidio da je komandir grupe vojnih policajaca Č. DŽ. koji je bio oficir u komandi BVP. Od pripadnika vojne policije koji su učestvovali u sprovođenju prepoznao je H. F., B. DŽ. i T. E., obzirom da su i oni bili iz C.. Kada je ušao u autobus, stao je iza leđa vozača, nasuprot njega na poprečnom sjedištu sjedio je Č. DŽ., a tu je bio i snimatelj. Nakon 15-20 minuta čula se buka u autobusu, okrenuo se i vidio je u zadnjem dijelu autobusa da pojedini policajci idu preko stolica, tuku palicama ratne zarobljenike te ih tjeraju da pjevaju pjesme. Bio je u šoku, pogledao je u komandira Č. i kad je vidio da on ništa ne čini, obratio se policajcima i rekao im „nemojte, prekinite, dosta je“. Tad ga je T. E. povukao za ruku i rekao mu da ćuti, da je naredba, da su se u ratu naredbe morale slušati jer ti ode glava. To je sve trajalo 10-tak minuta i kad su stigli u I. prestalo je. U vezi ovog događaja nikog nije obavijestio, bio je običan vojnik, tu je bio prisutan komandir koji je komandovao, a bilo je i ljudi iz odjeljenja službi. U spornom periodu on nije bio komandir voda a naknadnim pregledavanjem dokumentacije našao je dokument-naredbu komadanta 5. Korpusa od 10.04.1995. godine, dakle mjesec dana nakon razmjene da se javi na obuku za komandira voda.

U prilog tvrdnji odbrane optuženog Begić Huseina da ovaj optuženi nije bio komandir patrole već da je to bio Č. DŽ., proizilazi i iz iskaza svjedoka H. A., svjedoka odbrane K. E. i B. DŽ., kao i iz dokaza objektivne prirode-DVD snimka koji je dostavljen od strane arhivskog depoa Armije R BiH.

Tako svjedok H. A. u svom iskazu datom u fazi istrage dana 15.10.2012. godine navodi da je njega prozvao Č. DŽ. ili H. N., da je Č. DŽ. bio oficir u odjelu za moral a da je on bio referent za personalne poslove.

Svjedok K. E. tvrdi da je bio upravnik sabirnog centra za ratne zarobljenike u C.. Vezano za razmjenu ratnih zarobljenika koja je obavljena u mjesecu martu 1995. godine, navodi da mu je naredbu komadanta korpusa predao oficir čijeg se imena ne sjeća ali ga je opisao kao visokog, smeđe kose u činu natporučnika. U naredbi su bila navedena imena ratnih zarobljenika koji će biti razmjenjeni a sjeća se P. P., K. B. i D.. Poznaje optuženog Begić Husein i siguran je da on nije bio osoba koja mu je predala naredbu i koja je preuzela ratne zarobljenike. Prilikom pregleda DVD snimka, svjedok je u vremenu od 2,28 minuta prepoznao oficira u činu natporučnika koji mu je predao naredbu, a iskazima saslušanih svjedoka utvrđeno je da se radi o Č. DŽ..

Svjedok B. DŽ. naveo je da je kao pripadnik BVP bio u pripravnosti u kasarni, kada je iz komande došao Č. DŽ. i rekao mu da ide u razmjenu ratnih zarobljenika. Bilo je njih 10-tak, DŽ. ih je postrojio a tom prilikom dali su im opasače bijele boje te puške. Prema C. su išli autobusom crvene boje, Č. DŽ. je naredio da se ratni zarobljenici pretresu a prije ulaska u autobus vezali su im oči. Sjeća se da je prilikom vožnje bilo tekbiranja i tuče, da je on bio u srednjem dijelu autobusa a da su iz C. sa njim bili H. F. te T. E.. Prilikom pregleda DVD snimka, u vremenu od 2,28 minuta prepoznao je Č. DŽ. a u vremenu od 6,29 minuta prepoznao je sebe.

Sud je prihvatio iskaze ovih svjedoka jer su oni na jasan i uvjerljiv način iznijeli svoja neposredna saznanja u vezi kritičnog događaja. Svjedok H. A. već je u fazi istrage naveo da ga je prozvao Č. DŽ. da ide kao obezbjeđenje ratnih zarobljenika. Kada su u pitanju svjedoci K. E. i B. DŽ., kredibilitet njihovih iskaza ne može se dovesti u pitanje samo zbog činjenice da ih je odbrana na glavnom pretresu predložila za svjedoke. Svjedok K. E. bio je upravnik Sabirnog centra u C., a o njemu i njegovom ponašanju pohvalno su se izrazili i ratni zarobljenici. Dakle, radi se o moralnoj osobi koja nema nikakvog interesa koji bi bio suprotan objektivnom utvrđivanju činjenica. Svjedok B. DŽ. učestvovao je u razmjeni i u svom iskazu samo je potvrdio činjenice koje proizlaze iz iskaza svjedoka H. A., iskaza optuženih Kovačević Safeta i Begić Huseina, te dokaza objektivne prirode – DVD snimka.

Kada je u pitanju optuženi Begić Husein, sud nije prihvatio tvrdnje tužioca iznesene u završnoj riječi da je provedenim dokazima optužba uspjela dokazati da je optuženi bio određen za komandira grupe vojnih policajaca koja je sprovodila ratne zarobljenike. Stoji činjenica da su pojedini svjedoci davali različite iskaze u fazi istrage i na glavnom pretresu. Međutim, razlike i određene kontradiktornosti prisutne su i u iskazima svjedoka datih u fazi istrage. Tako se tužilac poziva na iskaz svjedoka M. DŽ. u kom je naveo da je optuženi Begić Husein bio jedini starješina koji je prisutnim saopštio zadatak, nakon čega su ušli u autobus. Nasuprot tome ovaj svjedok je u istrazi izjavio i to da su pred autobusom bili Č. DŽ., H. N. i osoba prezimena B., da su svi oni starješine, da je Č. DŽ. bio u autobusu i da nije čuo od bilo koga da je Begić Husein glavni. Pozivanje tužioca na naredbu komadanta BVP, te na izjavu komandira 2. čete F. J. da Č. DŽ. i H. N. nisu mogli voditi patrolu, ne može se prihvatiti iz razloga što F. J. kao komandir čete toga dana uopšte nije bio u kasarni, pa samim tim nije mogao niti odrediti patrolu i njihovog komandira. Dakle, naredba je glasila na komandira 2. čete koji fizički nije prisutan, nema niti M. I. koji je trebao iskoordinirati sve aktivnosti u vezi naredbe i razmjene, a nema niti jednog svjedoka ili materijalnog dokaza koji bi potvrdio da je Begić Husein određen za komandira grupe i koja je to osoba – starješina koja ga je odredila u

odsutstvu komandira čete F. J.. Ne stoji niti tvrdnja tužioca da Č. DŽ., H. N. i B. A. nisu mogli komandovati patrolom, obzirom da je provedenim dokazima utvrđeno da je patrola bila sastavljena iz više jedinica, a optuženi Begić Husein je bio samo komandir voda i podređeni gore pomenutim licima – starješinama. Pozivanje tužioca na iskaz svjedoka P. P. da je optuženi Begić Husein komandovao da se prestane sa upotrebom sile, ne može apriori upućivati na zaključak da je optuženi bio komandir grupe, pogotovo kada se ima u vidu da je svjedok kao ratni zarobljenik imao povez na očima, da nije poznavao optuženog, te da je u pojašnjenju svog iskaza naveo da iz optužnice proizilazi da je Begić Husein bio komandir. To što je optuženi iznenađen ponašanjem pojedinih kolega, u jednom trenutku rekao da prestanu sa tučom, može upućivati na njegovu humanu gestu a ne na naredbu.

Kada je u pitanju optuženi Anadolac Muhamed, činjenica da je on bio u autobusu i učestvovao u sprovođenju ratnih zarobljenika potvrđena je iskazima svjedoka M. I., M. S., F. J., H. A. i H. H. koji su prilikom pregleda DVD snimka prepoznali optuženog kako sjedi u prednjem dijelu autobusa sa puškom u ruci, a tu činjenicu nije osporila niti odbrana ovog optuženog. Svjedok H. H. vozač autobusa u svom iskazu između ostalog naveo je da je i prije rata radio kao vozač, da je poznavao optuženog Anadolac Muhameda, da ga je autobusom vozio dok je ovaj išao u školu i putovao autobusom na relaciji K. V. – B., uz konstataciju da je optuženi prilikom vožnje ratnih zarobljenika sve vrijeme sjedio u prednjem dijelu autobusa.

Optuženi Anadolac Muhamed u svom iskazu u svojstvu svjedoka naveo je da je bio pripadnik 3.čete BVP. Toga dana došao je Č. DŽ. iz komande bataljona sa spiskom određenog broja policajaca na kojem je bio i on. Rekao im je da trebaju ići na zadatak, da zaduže oružje, da stave obilježja vojne policije i to bijeli opasač, oznake na rukavu a on je dužio puškomitraljez M-72. Svi su bili jednoobrazno obučeni, postrojani su ispred zgrade bataljona i tad im je Č. DŽ. rekao da idu na sprovođenje ratnih zarobljenika. Autobusom su išli iz B. u C., a bilo ih je 10-12 policajaca. Kada su preuzeli ratne zarobljenike u C., uputili su se prema kasarni u B. a sa njima je svo vrijeme bio komandir Č. DŽ.. Početkom ratnih dejstava imao je 19 godina, svega se nagledao u ratu, tako da za vrijeme vožnje autobusom nije primjetio ništa posebno što bi se isticalo i na što bi trebalo obratiti pažnju. Više je bilo pjevanja pjesama i tekbiranja, a ako je i bilo tuče, to se radilo palicama. Prema navodima optuženog, Č. DŽ. komandovao je grupom policajaca i od B. prema naselju I., gdje je izvršena razmjena ratnih zarobljenika.

Iskaz optuženog Anadolac Muhameda na glavnom pretresu nije doveden u pitanje iskazom niti jednog svjedoka optužbe, niti jednim materijalnim dokazom, a niti pregledom DVD snimka. Samim tim nisu potvrđeni navodi iz optužnice da je on zajedno sa ostalim pripadnicima vojne policije prilikom ulaska u autobus ratnim zarobljenicima stavljao platnenu povez na oči, da im je naredio da ruke drže na leđima a glave u pognutom položaju, da ih je prisilio da sjednu na patos autobusa, da je prema ratnim zarobljenicima nečovječno postupao nanoseći im snažne tjelesne i duševne patnje, da ih je prisiljavao da pjevaju pjesmu „Bosno moja“, da na pitanje čija je ovo zemlja odgovaraju „Turska“ te da uzvikuju muslimanski ratni poklič „Tekbir – Allahu ekber“.

Jedino svjedok M. DŽ. u svojim iskazima iz istrage datim u Tužilaštvu BiH 16.03.2012. godine i 05.11.2012. godine dovodi u vezu optuženog Anadolac Muhameda sa radnjama izvršenja koje mu se stavljaju na teret. Ovaj svjedok je tad između ostalog izjavio da se u batinanju najviše isticao Anadolac Muhamed, da se isti nalazio u zadnjem dijelu autobusa, da je prilikom batinanja govorio da je to za njegovu braću koja su nestala u julu 92. godine u mjestu „Š. B.“, prilikom protjerivanja bošnjačkog stanovništva iz rejona K. V. i O..

Prema navodima ovog svjedoka optuženi tad nije znao za sudbinu svoje braće a ne zna da li to zna i danas. Prilikom pregleda DVD snimka svjedok M. DŽ. je u vremenu od 4,08 minuta prepoznao optuženog na dnu autobusa lijevo prvi do vrata, u vremenu od 4,25 minuta prepoznao ga je u prednjem dijelu autobusa kako sjedi na stolici, drži mitraljez i smije se a u vremenu od 06,50 minuta prepoznao je optuženog Anadolac Muhameda u dnu autobusa, s tim da je tad izrazio sumnju u pogledu identiteta, ističući da nije siguran da li se radi o optuženom ili vojnom policajcu prezimena Z., obzirom da su imali veoma slične frizure. I u vremenu od 07,35 minuta, prilikom pregleda DVD snimka nije se mogao izjasniti da li se radi o optuženom ili o osobi prezimena Z..

Sud nije prihvatio iskaz svjedoka M. DŽ. jer je on kontradiktoran sam sebi, ne samo kad je u pitanju optuženi Anadolac Muhamed, već i kada su u pitanju optuženi Begić Husein i Ljubijankić Abid, a u suprotnosti je i sa drugim provedenim dokazima kojima je sud poklonio punu vjeru.

Uvidom u izjavu koju su dali roditelji optuženog A. R. i A. H., koja je ovjerena kod notara u Bihaću dana 04.07.2014. godine, utvrđeno je da su oni u braku stekli troje djece i to A. M., Anadolac Muhameda i Lj. rođeno A. S.. Uvidom u uvjerenje MUP-a USK-a Bihać broj 05-04/01-34-1-353/14 od 03.07.2014.godine utvrđeno je da je brat optuženog A. M. u stalnom radnom odnosu MUP-a USK Bihać od ....godine. Optuženi Anadolac Muhamed u svom iskazu naveo je da je njegov brat A. M. za sve vrijeme rata bio na području tadašnjeg bihaćkog okruga. Da optuženi ima samo jednog brata, u svom iskazu potvrdio je i svjedok H. H. koji poznaje i optuženog i njegovu porodicu, obzirom da su iz istog mjesta.

Dakle, provedenim dokazima utvrđeno je da optuženi Anadolac Muhamed ima jednog brata koji je u kritičnom periodu bio na teritoriju tadašnjeg bihaćkog okruga, pa samim tim opovrgnuti su navodi svjedoka M. DŽ. da je optuženi Anadolac Muhamed zlostavljao ratne zarobljenike navodeći kao motiv braću koja su navodno nestala u rejonu Š. B. i za čiju sudbinu optuženi navodno nije znao niti u vrijeme kritičnog događaja. Kada je u pitanju DVD snimak, svjedok M. DŽ. u vremenu od 04,08 minuta prepoznaje optuženog u dnu autobusa a u vremenu od 04,25 minuta u prednjem dijelu, kako sjedi sa puškom u ruci. Imajući u vidu da su svjedoci F. J., M. S. i H. H. na DVD snimku prepoznali optuženog Anadolac Muhameda kako u prednjem dijelu autobusa sjedi sa puškom u ruci i smije se, da je H. H. naveo da je optuženi svo vrijeme bio u prednjem dijelu autobusa, ne prihvatljiva je tvrdnja svjedoka M. DŽ. da optuženi u vremenu od 17 sekundi, iz zadnjeg dijela gradskog autobusa u situaciji kada „udara ratne zarobljenike“ dok oni sjede na podu autobusa, preko stolica autobusa pređe u prednji kraj autobusa, sjedne na stolicu, stavi pušku među noge te se bezbrižno nastavi smijati. Posebno se naglašava da nitko od saslušanih svjedoka zbog veličine autobusa i kvalitete DVD snimka nije mogao prepoznati vojne policajce u dnu autobusa, a samim tim u tom dijelu autobusa niti jedan svjedok na DVD snimku nije prepoznao optuženog. Svjedok M. DŽ. u daljem toku iskaza sam je doveo u sumnju njegovu vjerodostojnost kada je naveo da nije siguran da li se radi o optuženom ili vojnom policajcu Z., obzirom da su obojica imala slične frizure.

U prilog neprihvatljivosti iskaza svjedoka M. DŽ. iz istrage ukazuje i sam svjedok na glavnom pretresu kada ističe da je DVD snimak koji mu je prikazan u fazi istrage bio lošijeg kvaliteta, da mu je tužilac prvo pokazao dio snimka na kojem je on, da mu je rekao da bi i on mogao biti krivično gonjen, obzirom da je bio u autobusu te da su svo vrijeme ispitivanja bile prisutne sugestije u pogledu optuženih čija su imena non stop ponavljana.

Kada su u pitanju optuženi Ljubijankić Abid i Hafurić Sabahudin, provedenim dokazima nije utvrđeno da su oni bili u autobusu i učestvovali u sprovođenju ratnih zarobljenika, a samim tim nije utvrđeno da su poduzeli radnje izvršenja koje im se optužnicom stavljaju na teret.

Optuženi Ljubijankić Abid u svom iskazu u svojstvu svjedoka navodi da je bio pripadnik 4.čete BVP. Dana 19.decembra 1994. godine, kao pripadnik BVP u reonu D. poginuo mu je brat na način da je ranjen, da mu niko od njegovih kolega saboraca nije pomogao da se izvuče, te da je brat izvršio samoubistvo, da ne bi pao neprijatelju u ruke. Iz tih razloga on je odlučio da napusti svoju jedinicu, obzirom da iz revolta više nije želio da bude pripadnik BVP. Stoga je on u vremenskom periodu februar i mart 1995. godine samovoljno napustio jedinicu, zašto je i osuđen od strane Okružnog vojnog suda na godinu dana zatvora. Sjeća se da mu je sudija bio Hadžić Osman, tužilac Dedić Zlatan, jedan od sudija porotnika prezivao se Alagić, a branilac po službenoj dužnosti bio mu je advokat Cerić Nazif. Obzirom na izneseno tvrdi da u spornom periodu uopšte nije bio u jedinici, pa samim tim nije mogao biti niti u autobusu u kojem je vršen prevoz ratnih zarobljenika.

Iskaz optuženog Ljubijankić Abida potvrđen je prije svega spisom i presudom Okružnog vojnog suda u Bihaću broj IK 125/95 od 06.04.1995. godine. Naime, iz sadržaja spisa i pravomoćne presude utvrđeno je da je optuženi osuđen zbog krivičnog djela samovoljnog udaljenja i bjekstva iz oružanih snaga iz člana 217. stav 3. u vezi sa članom 226. stav 3. preuzetog KZ SFRJ na kaznu zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine iz razloga što je samovoljno odsustvovao iz jedinice u vremenskom periodu od 05.01.1995. godine do 26.02.1995. godine te od 28.02.1995. do 28.03.1995. godine. Radi se o kompletnom spisu koji sadrži krivičnu prijavu, zapisnike, rješenje o određivanju pritvora, optužnicu i presudu koja je donesena nekoliko dana nakon lišavanja slobode optuženog Ljubijankić Abida, tako da se ni u kom slučaju nije mogla desiti greška u pogledu vremena neopravdanog odsustva iz jedinice.

Nasuprot ovim dokazima, svjedoci M. S., F. J. i M. DŽ. svojim iskazima u fazi istrage na određen način doveli su u vezu optuženog Ljubijankić Abida sa dešavanjima u autobusu.

Svjedok M. S. u svom iskazu u fazi istrage, prilikom pregleda DVD snimka naveo je da je u vremenu od 4,09 minuta u dnu autobusa sa lijeve strane blizu zadnjih vrata prepoznao Ljubijankić Abida, a i svjedok F. J. prilikom pregleda DVD snimka u isto vrijeme prepoznao je optuženog. Svjedok M. DŽ. u svom iskazu u fazi istrage između ostalog naveo je da je u batinanju ratnih zarobljenika učestvovao i Ljubijankić Abid, da je on među zarobljenim prepoznao izvjesnog T. koji mu je bio komšija iz R., da ga je tukao iz razloga što je Abidova porodica protjerana iz R. tokom 1992. godine, te zbog činjenice da je prije razmjene poginuo Abidov brat A. u reonu D..

Sud nije prihvatio iskaze svjedoka M. S., F. J. i M. DŽ. iz istrage, jer su oni u suprotnosti sa njihovim iskazima datim na glavnom pretresu, te sa drugim dokazima kojima je sud poklonio punu vjeru. Svjedoci M. S. i F. J. naveli su da im je tužilac na određen način sugerirao da se radi o određenim osobama i da im je prikazao samo fragmente DVD snimka, a svjedok M. DŽ. je naveo da je već u fazi istrage rekao da je u pitanju greška, da se radi o zamjeni identiteta, te da je on optuženog Abida zamijenio sa drugim čovjekom iz R.. Međutim, ovaj dio iskaza prema navodima svjedoka nije ušao u zapisnik. Prilikom pregleda DVD snimka na glavnom pretresu, svjedoci su saglasno potvrdili da je snimak jasniji, ali i pored toga niti na jednom fragmentu nisu mogli prepoznati optuženog Ljubijankić Abida.

Sud nije prihvatio navode tužioca iznesene u završnoj riječi da u spisu nema dokaza da li je presuda Okružnog vojnog suda u Bihaću broj IK 125/95 od 06.04.1995.godine pravosnažna, a samim tim se aludira na validnost tog dokaza. Naime, uvidom u spis utvrđeno je da je navedena presuda pravomoćna a što proizilazi ne samo iz klauzule pravomoćnosti, već i iz drugih pisanih akata, između ostalog i naredbe suda za izvršenje kazne zatvora u trajanju od 1 (jedne) godine koja je izrečena optuženom Ljubijankić Abidu.

Kada su u pitanju radnje izvršenja koje se stavljaju na teret optuženom Hafurić Sabahudinu, optuženi u svom iskazu navodi da je bio pripadnik 1. čete BVP koja je bila oformljena od mlađih momaka te da su isključivo korišteni u borbene svrhe. Obzirom na izneseno, on nikad nije učestvovao u bilo kom drugom zadatku, pa samim tim nije učestvovao niti u obezbjeđenju ratnih zarobljenika prilikom njihove razmjene, koja je obavljena dana 11.03.1995. godine. Kada je u pitanju taj vremenski period, sjeća se da je njegova jedinica od 01.03.1995. godine bila u pripravnosti u tvornici praškastih proizvoda u naselju Ć. prema vojsci tzv. Autonomne pokrajine zapadna Bosna. Dana 06.03.1995. godine krenuli su u napad sa ostalim pripadnicima 5. Korpusa Armije R BiH, datuma se dobro sjeća iz razloga što su imali u toj akciji velike gubitke, dio boraca je bio u okruženju a i zbog činjenice da je komandir voda K. I. poginuo 07.03.1995. godine. Zajedno sa njim bili su komandir čete K. S. te borci L. A. i M. F.. Koliko se sjeća na položaju su ostali do 20. marta i za to vrijeme sve i da je htio, nije bio u prilici da napusti jedinicu. Nije mu jasno kako i na koji način je optužen, kada uopšte nije bio u autobusu, a samim tim nije niti poduzeo radnje izvršenja koje mu se stavljajuna teret.

Iskaz optuženog Hafurić Sabahudina potvrđen je iskazom njegovog pretpostavljenog starješine K. S., iskazom njegovih kolega saboraca L. A. i M. F., nalazom i mišljenjem vještaka kriminalističke struke Kundalić Edina, te drugim dokazima kojima je sud poklonio punu vjeru.

Tako svjedok K. S. u svom iskazu navodi da je bio komandir 1.čete BVP i da je u njegovoj četi između ostalih bio i optuženi Hafurić Sabahudin. U mjesecu martu 1995. godine zbog borbenih dejstava njegova jedinica bila je smještena u naselju Ć., prema vojsci tzv. APZB. Dana 5. marta 1995. godine prebačeni su u reon P., datuma se dobro sjeća, obzirom da su vođene značajne borbene aktivnosti, kao i zbog činjenice da je od komadanta Korpusa D. i komadanta brigade N., 06. marta 1995.godine dobio zadatak da sa jedinicom izvuku borcu koji su bili u okruženju , bilo ih je oko 150 sa dosta poginulih i ranjenih. O svemu tome vodio je i svoju ličnu evidenciju a nakon što su obavili zadatak, 07. marta ujutro njegova četa je postrojena u P. te su ponovo išli u akciju. U borbenim zadacima učestvovao je i optuženi Hafurić Sabahudin te borci L. A. i M. F. koji su uvijek bili sa optuženim Hafurićem. Datuma se sjeća i zbog činjenice da je toga dana poginuo komandir voda iz 4. čete K. I.. Dana, 08.03.1995. godine, u reonu L. G. njegova četa bila je raspoređena na položaju, tu su ostali do 20.03.1995. godine a sa jedinicom je na položaju bio između ostalih i Hafurić Sabahudin. Tvrdi da u ovom vremenskom periodu niti jedan pripadnik jedinice nije napustao položaj, za to nije bilo niti mogućnosti zbog borbenih dejstava, tako da su između sebe mogli komunicirati samo noću. Obzirom na izneseno, siguran je da Hafurić Sabahudin nije učestvovao u razmjeni ratnih zarobljenika koja je obavljena dana 11.03.1995. godine.

Iskaz svjedoka K. S. potvrdili su svjedoci L. A. i M. F., koji su saglasno naveli da su bili pripadnici 1.čete BVP, da je sa njima u jedinici bio i optuženi Hafurić Sabahudin, da su njih trojica uvijek bili zajedno, da je njihova četa uvijek bila angažirana u ratnim dejstvima,

da nikada nisu učestvovali u bilo kojoj razmjeni ratnih zarobljenika, da su praktično čitav mjesec mart bili na položajima u rejonu P. prema vojsci APZB, da se tog perioda dobro sjećaju zbog aktivnosti koje je njihova jedinica izvodila, velikih gubitaka koje je pretrpio 5. Korpus Armije BiH te zbog činjenice da je dana 07. marta poginuo komandir voda K. I. Svjedoci L. A. i M. F. naveli su da su u spornom periodu bili na položaju u reonu L. G., tako da ni u kom slučaju nije moguće da je optuženi Hafurić Sabahudin dana 11. marta 1995. godine učestvovao u razmjeni ratnih zarobljenika.

Sud je u cjelosti prihvatio iskaze svjedoka K. S., L. A. i M. F. jer su oni na jasan i uvjerljiv način iznijeli svoja saznanja u vezi činjenice da optuženi Hafurić Sabahudin ni u kom slučaju nije mogao učestvovati u razmjeni ratnih zarobljenika koja je obavljena dana 11.03.1995. godine. Njihovi iskazi saglasni su i obiluju nizom jasnih i preciznih podataka, kako u pogledu vremena i mjesta boravka njihove jedinice na borbenom zadatku prema vojsci tzv. APZB, tako i zbog činjenice da je u tom zadatku i akciji došlo do opkoljavanja jedinica 5. Korpusa, velikog broja poginulih i ranjenih boraca, aktivnosti njihove jedinice vezano za spašavanje boraca u okruženju, kao i toga da je dana 07.03.1995.g odine poginuo komandir voda K. I. Da je K. I. poginuo 07.03.1995. godine, utvrđeno je i na osnovu uvjerenja 5. Korpusa Armije R BiH broj 110-02-105 od 26.09.1995. godine. Po mišljenju ovog suda kredibilitet iskaza ovih svjedoka ne može biti doveden u pitanje samo zbog činjenice da su oni saslušani na glavnom pretresu na prijedlog odbrane optuženih. Svjedok K. S. kao oficir i predpostavljeni starješina te L. A., sada stalni sudski vještak financijske struke nemaju nikakvih razloga niti motiva da iznose lažne činjenice.

Na prijedlog odbrane optuženog Hafurić Sabahudina saslušan je vještak kriminalističke struke, podoblast forenzička fotografija i video zapisi Kundalić Edin, koji je u svom nalazu i mišljenju naveo da je nakon uvida u spis i dokaza koji su mu dostavljeni dao odgovore na zadatke i pitanja koji su mu u naredbi dati. Njegovo mišljenje praktično se svodi na četiri odgovora i to

a) Negativna identifikacija, što znači da snimljeni materijal nema individualna obilježja koja bi obezbjedila identifikaciju i utvrđivanje identiteta Hafurić Sabahudina kao aktera radnje prilikom transporta ratnih zarobljenika do mjesta razmjene od 11.03.1995. godine.

b) Dostavljeni video zapis je digitilizovani konvertovani video snimak sa, vrlo vjerovatno VHS analogne amaterske kamere, sa forenzičkog aspekta lošeg kvaliteta i u pogledu identifikacije snimak je upotrebljiv za istražnu radnju prepoznavanja, ali ne i za utvrđivanje identiteta.

c) U naznačenim vremenima (i to: 01.28, 01.58, 04,16, 05.24, 06,15, 06.30, 07.36 i 07.46) kao i na preostalim dijelovima snimka, zbog nedostatka kvaliteta koji uvažava dostupnost relevantnog broja i kvaliteta individualnih karakteristika koje se mogu porediti sa nespornim materijalom, prema nalazu vještaka nije moguće utvrditi identitet optuženog Hafurić Sabahudina.

d) Fotografije koje se nalaze u foto-dokumentaciji, a prema izjavi svjedoka F. J. odnose se na Hafurić Sabahudina, predstavljaju selektivan izbor iz snimljenog materijala, nemaju vizuelne informacije niti individualna obilježja koja bi obezbjedila identifikaciju i utvrđivanje identiteta Hafurić Sabahudina kao aktera radnje.

Sud je u cjelosti prihvatio nalaz i mišljenje vještaka kriminalističke struke Kundalić Edina, obzirom da se radi o stalnom sudskom vještaku koji je svoj nalaz i mišljenje dao u skladu sa pravilima nauke i struke, vještak je dao jasne i precizne odgovore u pogledu mogućnosti utvrđivanja identiteta optuženog Hafurić Sabahudina na osnovu dostavljenih mu dokaza, a nalaz je saglasan i sa drugim provedenim dokazima kojima je sud poklonio punu vjeru.

Svjedoci F. J., M. I., T. E. i M. DŽ. su u svojim iskazima datim u fazi istrage, prilikom pregleda DVD snimka naveli da bi jedan od pripadnika Vojne policije prema visini i konstituciji mogao biti optužen Hafurić Sabahudin. Tako svjedok M. I. prilikom pregleda DVD snimka navodi da mu se čini da u vremenu od 1,28 minuta prepoznaje vojnog policajca Hafurić Sabahudina. Svjedoci M. DŽ. i F. J. također su prilikom pregleda DVD snimka na nekoliko fragmenata prepoznali optuženog Hafurić Sabahudina kod srednjih vrata u autobusu. Svjedok T. E. prilikom pregleda DVD snimka u vremenu od 07,40 minuta vidio je visokog vojnog policajca kojem se obratio i zatražio da prestane tući ratnog zarobljenika, istakavši da bi se taj vojni policajac mogao zvati Sabahudin, ali da u to nije siguran.

Međutim, ovi svjedoci su taj svoj iskaz na glavnom pretresu porekli, ističući da je DVD snimak kojeg su tada pregledali bio lošijeg kvaliteta, da oni i tad nisu bili sigurni u pogledu identiteta Hafurić Sabahudina ali da im je tužilac – istražilac na određeni način sugerirao da se radi o optuženom Hafurić Sabahudinu. Svjedok M. I. je na glavnom pretresu nakon prgleda DVD snimka naveo je da je siguran da na snimku nije optužen Hafurić Sabahudin. Na isti način izjasnio se i svjedok M. DŽ. (strana 25 zapisnika sa glavnog pretresa od 17.01.2014. godine), ističući da kad bolje pogleda, da ta osoba nije optuženi. Svjedok M. S. naveo je da mu je poznato da je kompletna jedinica – četa optuženog bila angažirana prema Vojsci tzv APZB, tako da je i optuženi morao biti uz jedinicu i nije mogao istovremeno biti na dva mjesta.

Sud nije prihvatio iskaze svjedoka F. J., M. I., T. E., i M. DŽ. koje su oni dali u fazi istrage, obzirom da su njihovi iskazi na glavnom pretresu opširniji, precizniji i jasniji, te da su na glavnom pretresu dali pojašnjenja kako i na koji način je tužilac-istražilac i prije njihovog izjašnjenja o licima na DVD snimku sugerirao da se radi o optuženom Hafurić Sabahudinu. Iskazi ovih svjedoka u suprotnosti su i sa iskazima svjedoka K. S., L. A. i M. F. te sa nalazom i mišljenjem vještaka kriminalističke struke Kundalić Edina kojima je sud poklonio punu vjeru.

Kako su optuženi Begić Husein, Anadolac Muhamed, Ljubijankić Abid i Hafurić Sabahudin usljed nedostatka dokaza oslobođeni od optužbe, to je sud u smislu člana 203. stav 1. ZKP-a F BiH odlučio da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

U smislu člana 212. stav 4. ZKP.a F BiH, oštećeni G. R., P. P., K. D., K. L., G. M., K. P., A. S., K. D.1, D. T., D. D., J. A., J. LJ., G. M.1, Z. M., P. P.1 i T. N. su sa svojim imovinskopравnim zahtjevom prema optuženim Begić Huseinu, Anadolac Muhamedu, Ljubijankić Abidu i Hafurić Sabahudinu, upućeni na parnični postupak.

ZAPISNIČAR
Husarević Fatima

PREDSJEDNIK VIJEĆA
Hodžić Fikret

PRAVNA POUKA

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 15 dana Vrhovnom sudu F BiH, a putem ovog suda.

Oštećeni mogu izjaviti žalbu zbog odluke o troškovima postupka i imovinskopravnog zahtjeva.